

A Study of Relationship between Native and Local Games on Cultural and Social Identity of the Citizens of Khuzestan Province

Zahra Hedayatnia

Master of Sports Management, Faculty of Sports Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Esmaeel Veisia¹

Assistant Professor in Sport Management Department, Faculty of Sport Sciences, Shahid Chamran University Of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Maryam Karimi

Assistant Professor in Sport Management Department, Faculty Of Sport Sciences, Shahid Chamran University Of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Received: 13 August 2023 Revised: 30 December 2023 Accepted: 3 January 2024

Abstract

Native and local games symbolize a socio-cultural feature shaped by the environmental conditions and ethnic beliefs of this country. In this applied study, data was collected electronically. The statistical population included individuals aged 17 to 65 residing in Khuzestan Province, from whom a sample of n=384 was selected using Cochran's formula. Data was gathered using a self-administered 14-item questionnaire on native and local games, the 29-item standardized Taheri Cultural Identity Questionnaire (2013), and the 20-item Safarinia and Roshan Social Identity Questionnaire (2011), with a reliability coefficient of 0.88. Data analysis was conducted using partial least squares structural equation modeling. The findings showed that all items (except for items 3, 32, and 46), had a factor loading above 0.4, indicating its appropriateness. Additionally, for all items, except the above three, t-value was above 1.96, indicating their significant effect at a 95% CI. This suggests that native and local games have a positive and significant effect on the cultural and social identity of citizens. Thus, these traditional games, as a valuable cultural heritage, can play a unique role in revitalizing the cultural and social identity of various ethnic groups in the province. In fact, the sustained and strategic attention of relevant organizations to these games can promote health, productivity, and protect society from identity crises, which are manifesting as cultural and generational conflicts.

Keywords: Cultural Identity, Social Identity, Native and Local Games, Khuzestan Province.

1. Corresponding Author: Email: vaysia@scu.ac.ir

Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)

بررسی رابطه بین بازی‌های بومی و محلی بر هویت فرهنگی و اجتماعی شهروندان استان خوزستان

زهرا هدایت‌نیا (کارشناس ارشد مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران)

zhn7798@yahoo.com

اسماعیل ویسیا (استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران، نویسنده مسئول)

vaysia@scu.ac.ir

مریم کریمی (استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران)

m.karimi@scu.ac.ir

چکیده

بازی‌های بومی و محلی، یکی از شاخصه‌های اجتماعی-فرهنگی است که حاصل تلفیق شرایط زیست‌محیطی و باورهای قومی این مرز و بوم است. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و جمع‌آوری داده‌ها به صورت الکترونیکی انجام شد. جامعه آماری، کلیه افراد رده سنی ۱۷ تا ۶۵ سال ساکن استان خوزستان بودند که با فرمول کوکران، نمونه آماری ۳۸۴ نفر تعیین شد. داده‌ها به وسیله پرسش‌نامه محقق‌ساخته بازی‌های بومی و محلی با ۱۴ گویه، پرسش‌نامه استاندارد هویت فرهنگی طاهری (۱۳۹۲) با ۲۹ گویه و هویت اجتماعی صفاری‌نیا و روشن (۱۳۹۰) با ۲۰ گویه جمع‌آوری شد و با ضریب پایایی ۰/۸۸ و با روش آماری استنباطی معادلات ساختاری روش مربعات جزئی تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌ها نشان داد، بار عاملی تمامی گویه‌ها به جز سه گویه (۳، ۳۲، ۴۶) بزرگ‌تر از ۰/۴ بود که نشان از مناسب بودن این معیار داشت. همچنین، مقدار t به دست آمده برای تمام گویه‌ها به جز همان سه گویه، بزرگ‌تر از ۱/۹۶ است که حاکی از تأثیر معناداری آنها در سطح اطمینان ۰/۹۵ داشت و نشان داد که بازی‌های بومی و محلی، تأثیر مثبت و معناداری بر هویت فرهنگی و اجتماعی شهروندان دارد. بنابراین، بازی‌های محلی به‌عنوان میراث گران‌بهای فرهنگی نسل‌های گذشته می‌تواند نقش ویژه‌ای در احیاء هویت فرهنگی و

نشریه علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد، سال بیست‌ویکم، شماره ۲، تابستان ۱۴۰۳، شماره پیاپی ۴۸ صص ۱۴۷-۱۰۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۲۲ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ تاریخ تصویب: ۱۴۰۲/۱۰/۱۳

اجتماعی اقوام مختلف ساکن در استان داشته و در واقع با توجه مستمر و هدفمند به این بازی‌ها از سوی نهادهای مربوط و دست‌اندرکار، می‌توان ضمن ارتقاء سلامتی و تندرستی و افزایش سطح بهره‌وری، جامعه را از آسیب و بیماری بحران هویتی که امروزه بحران فرهنگی و تعارض نسلی نشانه‌های بارز این آسیب‌ها هستند، در امان نگه داشت.

واژگان کلیدی: هویت فرهنگی، هویت اجتماعی، بازی، بومی و محلی، استان خوزستان.

۱. مقدمه

فعالیت بدنی، حرکت و جنبش جزء جدایی‌ناپذیری از حیات بشر در طول تاریخ بوده که ریشه در سرشت او دارد و عاملی برای رشد و سلامت انسان است. در میان ابعاد مختلف حیات اجتماعی، فعالیت بدنی و حرکت موجب سازماندهی اجتماعی، پویایی گروهی، نمایاندن خرده‌فرهنگ‌ها و تعامل افراد با یکدیگر می‌شود و در این زمینه مؤلفه دیگری را نمی‌توان تا بدین حد پویا و گسترده یافت. در واقع، انسان‌ها شیوه رفتاری خود را در تعامل با حرکت و محیط اطرافشان می‌آموزند (ویسیا، هدایت‌نیا و غفاری پور، ۱۴۰۱: ۱۲). ورزش برخاسته از فرهنگ هم‌زیستی و علائق جمعی جامعه است و می‌تواند مانند یک پدیده اجتماعی، پیوندهای تاریخی یک ملت را احیاء کرده و منجر به تحریک روحیه قومی، ملی، هم‌بستگی و وفاق ملی شود (جدیدی، لبیبی، قدیمی، ۱۴۰۰: ۱۰۲). بازی‌های بومی و محلی به‌عنوان گونه‌ای از فعالیت بدنی و ورزش، فقط در منطقه و یا محلی خاص اجرا شده و عمدتاً متأثر از آب و هوا و زبان همان منطقه هستند (اندام، عسکری و سلیمی، ۱۳۹۴: ۵۷). بازی‌های محلی میراثی از نسل گذشته بوده و با طبیعت زندگی بشر هم‌خوانی دارند (دامانیک و سیناگا، ۲۰۲۰، ۱۰۵۹). این بازی‌ها ریشه در فرهنگ ملی یک کشور داشته و منحصرأ در یک منطقه خاص مطرح هستند؛ اما در این بین ممکن است از آن منطقه و یا از مناطق دیگر نشئت گرفته باشند (طاهرپور، ۱۳۹۵: ۳).

بازی‌های بومی و محلی به‌عنوان آداب و رسوم ملل مختلف، گنجینه‌های باارزش و پرمفهومی از فرهنگ، اخلاق و اجتماع بوده که در گذر زمان شکل گرفته و پس از

فرازونشیب‌های بسیار به دست مردمان امروز همان قوم رسیده‌اند. در کشور ما، این گنجینه‌ها شامل سنت‌ها و فرهنگ غنی ایران هستند که علاوه بر پرورش جسم، به ارزش‌ها و خصایل اخلاقی نیکو توجه فراوانی داشته‌اند (طاهرپور، ۱۳۹۵: ۲).

از جمله مهم‌ترین کارکردها و مفاهیم که بازی‌های بومی و محلی را تبدیل به فرصتی برای پرورش و ساخت نیروی انسانی سالم از نظر روانی علاوه بر جنبه جسمانی، چه در سطح ملی و چه در سطح بین‌المللی کرده است، ارزش‌های مورد توجه در باب دو مقوله هویت فرهنگی و اجتماعی هستند (پاپزن، آگهی و شاه‌مرادی، ۱۳۹۵: ۹۴).

درواقع انسان‌ها در جهان خالی از معنا همواره به دنبال منابع معنا ساز مؤثری مانند دین، نژاد، جنسیت و ملیت بوده‌اند و از این طریق می‌کوشند هویتی متمایز برای خود ایجاد کنند. هویت به مثابه شناسنامه و اسم افراد عمل می‌کند (احمدپور، ۱۳۹۶: ۴).

هویت فرهنگی نیز یکی از ابعاد هویت و مجموعه‌ای از ارزش‌ها، سمبل‌ها و ... است که سبب شناخته شدن فرد و جامعه و متمایز کردن آنها از دیگر افراد و جوامع می‌شود و شامل مجموعه‌ای از خصوصیات فرهنگی است که ما را به عنوان افراد، گروه‌ها یا جوامع تعریف می‌کند. منظور از هویت فرهنگی، دریافتی از خویشتن است که از عضویت (چه رسمی و چه غیر رسمی) در یک گروه اجتماعی بر مبنای انتقال و پرورش دانش، باورها، ارزش‌ها، نگرش‌ها، سنت‌ها و شیوه‌های زندگی معین و مشترک بین اعضا مشتق شده باشد (آگاهی، ۱۳۸۶: ۹۴).

هویت فرهنگی، منشأ خودشناسی شخصیتی، ملی و اجتماعی است و بر اساس مرزهای اجتماعی، جغرافیایی و سیاسی تعیین می‌شود و در عصر جهانی شدن که با نابودی نقشه فرهنگی جهان مواجه هستیم، از اهمیت بسیاری برخوردار است (قاسمی، ۱۴۰۰: ۹۰).

هویت فرهنگی یک ملت، نتیجه خودآگاهی نسبت به انباشت‌های تاریخی از تجربه فرهنگی همان ملت است که در طول سالیان دراز صورت گرفته و کشور ما نیز با توجه به تاریخ و تمدن چند هزارساله‌اش و با وجود اقوام مختلف و مشترکات فراوانشان، هویت فرهنگی یکپارچه‌ای را شکل داده است. تقسیم‌بندی هویت فرهنگی شامل زبان،

دین، جغرافیای فرهنگی، تاریخ و حافظه تاریخی و نظام اجتماعی است (مرادی، ۱۳۹۴: ۱۱۶).

حسن و بابان^۱ (۲۰۱۸) در پژوهش خود دریافته‌اند که ورزش همچون یک ابزار هویتی برای حفظ فرهنگ در میان تنوع قومیتی است و موجب حفظ هویت فرهنگی از راه زبان، نمادگرایی و به نمایش گذاشتن آداب و رسوم در مراسمات افتتاحیه مسابقات و رویدادهای ورزشی می‌شود. همچنین، برون^۲ (۲۰۲۰)، هویت اجتماعی را احساسی بیان کرد که افراد براساس عضویت در گروه تجربه می‌کنند. طبق نظر وی، گروه‌هایی که افراد در آن عضویت دارند و خود را متعلق به آنها می‌دانند، منبع مهم کسب عزت نفس و احساس ارزشمندی هستند. هویت اجتماعی مانند بیشتر حوزه‌های حیات اجتماعی، بر ساخته از الگوهای نظام فرهنگی، اجتماعی و چهارچوب‌های عام نظام هستی‌شناختی است که در چهارچوب پنداشت‌ها و تصورات رایج از نظم و تعاملات اجتماعی تعریف می‌شود (زند، فرجی و طاعتی کواریم، ۱۴۰۲: ۴).

هویت اجتماعی در وسیع‌ترین معنا، هر نوع رفتار یا نگرشی است که از طریق تجربه حال یا گذشته، از رفتار سایر مردم تأثیر پذیرفته باشد یا اشاره به رفتاری است که به سوی سایر مردم جهت‌گیری شده باشد. هویت اجتماعی و گروهی، مجموعه‌ای از خصوصیات و مشخصات اجتماعی، فرهنگی، روانی، فلسفی، زیستی و تاریخی همسانی است که بر یگانگی یا همانندی اعضای آن دلالت می‌کند و آن را در یک ظرف زمانی و مکانی معین، به‌طور مشخص، قابل قبول و آگاهانه، از سایر گروه‌ها متمایز می‌سازد (کاسچانه و همکاران، ۲۰۲۱: ۶).

هویت اجتماعی مبتنی بر سه عنصر است: ۱- همانندی و هماهنگی شخصیت اجتماعی با فراخود فرد و بخش ذهنی و پندارهای مقوم گروه و نیز استقرار وی در پایگاهی معین؛ ۲- آگاهی و اعتقاد فرد از تعلق به گروه اجتماعی معین و ارزش و اهمیت عاطفی این

1. Hasan & Baban
2. Brown

عضویت برای فرد؛ ۳- پیدایی تعهد و احساس مسئولیت برای ایفای نقش‌های محول در کلیه ساختارهای اجتماعی (خواجه نوری و همکاران، ۱۳۹۳: ۹۶).

ترنر^۱ (۱۹۹۹) در این باره بیان می‌کند که افراد، عضویت در یک گروه اجتماعی را به‌عنوان تعریفی از خود پنداشته و بر همین اساس به خودپنداری شخصی براساس عضویت در گروه‌ها دست یافته و در نتیجه به هویت اجتماعی خاص خود در جامعه می‌رسند (محرم‌زاده و سیوان نوری، ۱۳۹۹: ۱۹۷). هویت در نگرش و احساسات افراد شکل می‌گیرد؛ اما بستر و نمود آن را زندگی جمعی مهیا می‌کند؛ به همین دلیل هویت اجتماعی جدای از زندگی اجتماعی افراد معنا و مفهومی ندارد. هرکدام از آحاد جامعه شخصیت جداگانه و منحصر به فردی دارند؛ اما فرایند اجتماعی شدن و جامعه‌پذیری را طی مراحل گوناگون می‌آموزند (رئوفی، ۱۳۸۹ به نقل از عباسی مقدم، اسمعیلی، زرگر، ۱۴۰۰: ۳۲). از جمله ابعاد هویت اجتماعی باید به مذهب، قومیت، ملیت و سبک زندگی اشاره کرد (مرادی، ۱۳۹۴: ۱۱۱). مک اینتایر^۲ (۲۰۲۱) در پژوهش خود دریافت، زمانی که نوجوانان پسر تیم راگی به درک مناسبی از هویت اجتماعی در تیم برسند، میل زیادی به برد داشته و به مقابله با تأثیرات منفی ناشی از باخت خواهند پرداخت. همچنین، ارتباط خوبی با همسالان و روابط دوستانه‌ای با آنها خواهند داشت. به‌صورت کلی، ورزش و فعالیت بدنی ماهیتی اجتماعی-فرهنگی داشته و پیوند عمیق آن با اجتماع و مردم، منجر به تغییرات اجتماعی و انتقال مفاهیم فرهنگی خواهد شد (شعبانی بهار و مقبولی، ۱۳۹۲: ۷۸).

در همین راستا، پرورش هویت و ارزش‌های اجتماعی، منجر به بروز رفتارهای مطلوب انسانی و رشد شخصیت اجتماعی افراد خواهد شد. علاوه بر این، ارزش‌های فرهنگی نشان‌دهنده هویت فرهنگی مردم یک کشور در طول تاریخ است؛ به همین دلیل بازی‌های بومی و محلی به‌عنوان ابزاری کارا منجر به القای هویت فرهنگی و هویت اجتماعی برای افراد جامعه خواهد شد (پاپ زن، آگهی و شاهمرادی، ۱۳۹۵: ۹۵).

1. Turner
2. McIntyre

برای مثال، بازی‌های بومی که امروزه در سرتاسر کشور از جمله مناطق روستایی کشور رواج دارند، پیوند عمیقی با عناصر فرهنگی و اجتماعی مردم همان منطقه داشته و نباید از پیوند این بازی‌ها با مناسک و ارزش‌های دینی غافل شد (رحمتی و عباس‌زاده، ۱۳۹۴: ۶۲). لی و وانگ^۱ (۲۰۲۱) در پژوهش خود دریافتند که بازی‌های بومی و محلی رایج در کشور چین، موجب افزایش هویت قومی و فرهنگی شده و مناطقی که بازی‌ها در آنها رواج دارند از ثبات و هویت اجتماعی بیشتری برخوردارند. بازی‌های بومی و محلی به‌عنوان گنجینه فرهنگی ایران در پهنه ورزش از مهم‌ترین ابعاد فرهنگ مردم هر منطقه به شمار آمده و با شناخت بازی‌ها می‌توان به ویژگی‌های فرهنگی مردم هر منطقه پی برد (اصدقی، ۱۳۹۸: ۳۲). با بررسی پیشینه‌های مختلف مشخص شد که باید به مسئله هویت در حوزه بازی‌های سنتی با رویکردی کارآمد برای پیوند ابعاد اجتماعی-فرهنگی ورزش نگاه کرد و بین ورزش و علوم اجتماعی که مرتبط با ساختارهای اجتماعی در جامعه هستند پیوندی ناگسستنی برای تقویت نظام ورزش ایجاد کرد تا تکثر قومیتی منجر به هویت‌بخشی در گستره جغرافیایی کشور شود. تکثر و تنوع قومیتی و وجود خرده‌فرهنگ‌ها در استان خوزستان، می‌تواند باعث بروز شکاف منزلتی در میان اقوام شده و بازی‌های بومی و محلی منجر به همگرایی و عدم بروز چالش در این زمینه می‌شود. امروزه جهانی‌شدن یکی از پدیده‌هایی است که می‌تواند منجر به از هم پاشیده‌شدن مرزهای فرهنگی یک ملت شود و نباید از این موضوع غافل شد (احمدپور، ۱۳۹۶: ۳). همچنین، برخورداری از هویت فرهنگی قوی، می‌تواند به‌عنوان حائلی در برابر اثرات تهاجم فرهنگی کشورهای استعمارگر و شکاف بین نسلی عمل کند (مک‌کورت^۲، ۲۰۲۱: ۵).

بازی‌های بومی و محلی نقش تأثیرگذاری در حفظ خرده‌فرهنگ‌ها داشته باشد و باید در سیاست‌گذاری کلان جایگاه ویژه‌ای برای آنان در نظر گرفت؛ به همین دلیل سیاست‌گذاران فرهنگی کشور می‌توانند با تکیه بر این میراث کهن، اصالت و ارزش‌های

1. Li & Wang
2. Mc court

اجتماعی گذشته را احیاء کرده و این امر با توجه به تنوع فرهنگی گسترده و گستره اقوام مختلف در استان خوزستان نمود و بروز بیشتری دارد (دهواری، ۱۳۹۹: ۱۳).

به‌علاوه، دولت‌ها می‌توانند با تدوین سیاست‌های ورزشی مناسب منجر به تقویت فرهنگ هم‌زیستی مسالمت‌آمیز مردمان و ایجاد بستری برای تقویت هویت‌های فرهنگی و اجتماعی اقوام شوند (احمدپور، ۱۳۹۶، ۶). با وجود اهمیت فراوان این بازی‌ها در دو مقوله فرهنگ و جامعه و با توجه به کارکردهای آشکار و پنهان این بازی‌ها برای سنین مختلف، جایگاه بازی‌های بومی و محلی به‌مانند بسیاری از بخش‌های فرهنگ شفاهی کشور، ناشناخته باقی مانده است (پاپ زن، آگهی، شاهمرادی، ۱۳۹۵: ۱۰۸). بنابراین، با توجه به توضیحات گفته‌شده و اینکه استان خوزستان، از جمله استان‌هایی است که محل سکونت قومیت‌های مختلفی بوده و در این خطه ساکنین بختیاری، عرب، لر، فارس و کرد زندگی می‌کنند و این تنوع زبانی و قومی خود در اختلاط هویتی مردم هم از نظر فرهنگی و هم اجتماعی تأثیرگذار است؛ در همین راستا، هدف پژوهش حاضر این است که آیا بین بازی‌های بومی و محلی و هویت فرهنگی و اجتماعی شهروندان استان خوزستان؛ رابطه وجود دارد؟ در واقع پژوهشگر قصد دارد با بررسی این رابطه به اهمیت و الزام توجه هرچه بیشتر به این موضوع به‌طور خاص در این استان اشاره کند.

۲. مبانی نظری تحقیق

۲.۱. پیشینه تحقیق

در قالب تأثیر بازی‌های بومی، فعالیت بدنی و ورزش بر هویت فرهنگی و اجتماعی جوامع بشری، پژوهش‌های مختلفی چه در داخل ایران و چه در خارج از آن صورت گرفته است. جدیدی و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان جامعه‌شناختی مؤلفه‌های هویت و تأثیر آن بر سلامت و ورزش همگانی در شهر تهران دریافتند که ورزش به‌عنوان یک پدیده اجتماعی فارغ از جنبه تفریحی، باعث ایجاد غرور ملی و پیوند علائق آحاد جامعه شده و اختلافات ناشی از تفاوت‌های محلی و قومی را کم‌رنگ می‌کند، به‌گونه‌ای که دولت‌ها می‌توانند با اعمال سیاست‌های ورزشی مناسب برای تعمیق هویت ملی و تهییج اجتماعی گام برداشته و در نهایت ثمره آن، ایجاد

اعتماد اجتماعی، دست یافتن به غرور ملی و تکمیل فرایند ملت‌سازی است. همچنین، مفهوم توسعه ورزش باید در همه سطوح اعم از همگانی و حرفه‌ای پیگیری شده که در همین راستا، توجه به ورزش همگانی و پیگیری و رفع مشکلات آن، برای تأثیر بر تمام سطوح و آحاد جامعه امری مهم و اجتناب‌ناپذیر است. به همین دلیل، ورزش همگانی می‌تواند همچون حلقه اتصال تمامی گروه‌های قومی و فرهنگی در یک کشور برای گسترش هویت ملی باشد.

فهم دوین و اسداللهی (۱۴۰۱) در پژوهش خود با عنوان تأثیر عنوان حاکم در ورزش‌های آیینی-میراثی بر توسعه اجتماعی جوامع شهری، دریافتند که ورزش نقش انکارناشدنی در هویت‌پذیری و اجتماعی‌شدن افراد جامعه به‌خصوص جوانان و نوجوانان داشته و می‌تواند ارتباطات اجتماعی وسیعی را بین اقوام مختلف به وجود آورد. در واقع از زورخانه به‌عنوان محلی برای تقویت انسجام اجتماعی و ملی‌گرایی با خواندن اشعار حماسی و یا انواع اذکار مذهبی یاد می‌شود. در همین راستا، ورزش‌های باستانی و زورخانه ارزش‌هایی از قبیل فروتنی، از خودگذشتگی و زنده نگه‌داشتن زبان پارسی را از طریق ورزش احیاء کرده و همچنین، تعاملات فردی و اجتماعی را در دو سطح خرد و کلان اشاعه و گسترش می‌دهد. همچنین، قدیمی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهش خود دریافتند که ورزش (فوتبال)، پدیده‌ای سیاسی و اجتماعی است و پایه‌های شکل‌گیری هویت جمعی را مهیا می‌کند. بی‌شک می‌توان از طریق فوتبال شور و نشاط را در جامعه افزایش داد و دو مؤلفه هویت ملی و جمع‌گرایی را ارتقاء بخشید. در جامعه ایران و با توجه به وجود اقوام مختلف و تنوع فرهنگی فراوان، باید از فرصت‌های مختلف برای ایجاد حس وجدان جمعی مشترک ملی استفاده کرد تا هم‌بستگی ملی تقویت شود. یکی از فرصت‌های پیش رو، ورزش فوتبال است. همچنین، باید بدون توجه به ویژگی‌های جمعیت‌شناختی از قبیل سن، برای کنترل هیجانات افراد فضا‌های ورزشی را توسعه داد و فرایند هویت‌سازی و هویت‌آفرینی افراد را دنبال کرد. علاوه بر این، احمدپور و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهش خود دریافتند که ورزش موجب تقویت حس مہین‌پرستی و ناسیونالیسم در میان ملت‌ها می‌شود. به دنبال پیروزی ورزشکاران خرده‌فرهنگ‌های مختلف در مسابقات بین‌المللی، هنگامی

که سرود نواخته می‌شود و پرچم کشوری به اهتزاز درمی‌آید، عنصر وحدت ملی تقویت شده و موجب جلوگیری از تعارض در میان دو هویت ملی و محلی می‌شود. در همین راستا، توجه و اهتمام به ورزش همچون یک عنصر اجتماعی، باید همراه با توسعه فرهنگی باشد و از همین رو تأکید بیشتر بر احیاء ورزش‌های بومی به دور از تبعیض‌های نژادی و یا جنسیتی مفید واقع شود. در همین راستا، موضوع هویت در ورزش می‌تواند نقش مهمی در تولید انگاره‌های هویتی در بستر اصطلاحاتی مانند ملی‌گرایی ورزشی داشته باشد. میریوسفی و سلاجقه (۱۳۹۷) در پژوهش خود دریافتند که هویت باعث تمایز افراد در یک جامعه شده و زیر شاخص‌هایی مانند اعتقادات دینی، آداب و رسوم و ارزش‌هاست. هویت اجتماعی به دو زیرشاخص هویت دینی و هویت ملی تقسیم می‌شود. هویت دینی به معنای پذیرش باورهای مذهبی و از مهم‌ترین عناصر تشکیل دهنده همبستگی اجتماعی در جوامع گوناگون است که در نهایت منجر به ایجاد آگاهی برای یک ملت در رابطه با جایگاه فرهنگی و اجتماعی آنهاست. به صورت کلی، هویت باعث ایجاد وحدت، انسجام و انضباط اجتماعی شده و شامل پیروی از مفاهیم مشترکی مانند سرزمین، تاریخ و آداب و رسوم مشترک است. در همین راستا، به کارگیری نمادها و نشانه‌های ایرانی-اسلامی، اعتقاد به خواندن دعا و انجام نیایش قبل از ورود ورزشکاران به میدان مسابقه و علاقه و تعلق خاطر به اسطوره‌های ملی از جمله عناصر هویت دینی-ملی مورد اشاره و مهم ذکر شده‌اند.

در مطالعات خارج از کشور ایران نیز پژوهش‌های صورت گرفته بیانگر ارتباط متقابل بازی‌های بومی و سنتی هر ملت با هویت فرهنگی و اجتماعی آن مردم است. نفیل^۱ و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهش خود با عنوان بازی‌های سنتی و ورزش‌های زنان در منطقه کابیلی در کشور الجزایر دریافتند که بازی‌های سنتی و بومی محلی ارتباط تنگاتنگی با اجتماعی شدن زنان دارند. این بازی‌ها با الگوی سازماندهی اجتماعی و بازنمایی فرهنگی در منطقه کابیلی (کشور الجزایر) ارتباط تنگاتنگی دارند. در این منطقه از ۶ سالگی دختران کمتر با پسران هم‌بازی می‌شوند. به همین دلیل تاریخ جامعه‌شناسی ورزش نشان‌دهنده تسلط مردان در ورزش مدرن است. بازی‌های

گروهی فرصتی را برای دختران به وجود می‌آورند تا در تماس دائمی با دیگران بوده و منجر به تبادل مفاهیم اجتماعی خواهد شد. همچنین، وسایل مورد استفاده در بازی‌ها، متناسب با ویژگی‌های فرهنگی مردم منطقه مثل کار و سبک زندگی کشاورزان است. در نتیجه، بازی‌های محلی حامل پیام‌های فرهنگی و اجتماعی هستند و ارزش‌های خاصی را منتقل می‌کنند. همچنین، گوپیکا^۱ و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهش خود با عنوان مکان‌یابی انتقال فرهنگی در بازی‌ها: تجزیه و تحلیل انتخاب بازی‌های محلی و بازی‌های دیجیتال، دریافتند فرهنگ هر منطقه تلفیقی از آداب و رسوم، آیین و بازی‌ها و گرایش‌های رفتاری مردم یک منطقه بوده که دارای بافت و هویت جغرافیایی منحصر به فردی است. بازی‌های محلی یک منطقه نمادی از هویت فرهنگی و هویت اجتماعی است که از نسلی به نسلی دیگر منتقل شده و عمیقاً از فرهنگ محلی نشئت گرفته است. در واقع آنها در مقایسه با بازی‌های دیجیتال همچون مخزن ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی بوده و موجب رشد ذهنی، عاطفی و اجتماعی کودکان خواهند شد. هر کدام از این بازی‌ها بر مهارتی خاص تکیه داشته که منجر به افزایش اعتماد به نفس و علاوه بر آن، پذیرش یکدیگر به عنوان همبازی برای درک بازی و در نهایت رشد شخصیتی آنان خواهد شد.

ساویتیری^۲ و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان بازی‌های سنتی به عنوان فعالیتی جایگزین برای تحریک کودکان، دریافتند که بازی‌های سنتی هر جامعه معرف ارزش‌ها و هنجارهای موجود در آن جامعه است. همچنین، این بازی‌ها باعث می‌شوند تا کودکان از لحاظ اجتماعی، روابط صمیمانه‌ای با دوستان خود داشته و خود را جزئی از گروه بدانند. دامانیک و سینایگا (۲۰۲۱) در تحقیق خود با موضوع شخصیت‌بخشی به وسیله بازی‌های سنتی، اظهار دارند که بازی‌های سنتی شمال اندونزی، بخشی از هویت شخصی و پایه‌های هویت فرهنگی و ریشه‌های فرهنگی مردم اندونزی را تشکیل می‌دهند. این بازی‌ها از محیط فرهنگی یک جامعه سرچشمه می‌گیرند و موجب ترویج روحیه مهین‌پرستی، ارزش‌های مذهبی، مراقبت اجتماعی و

1. Gopika
2. Savitri

مسئولیت‌پذیری می‌شوند. در واقع می‌توان شخصیت‌سازی کودکان را از طریق برگزاری و ترویج بازی‌های سنتی پرورش داد. همچنین، ران^۱ و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیق خود با عنوان سرمایه اجتماعی از مشارکت در رویدادهای ورزشی: توسعه مقیاس و اعتبارسنجی، به این نتیجه رسیدند که حضور در رویدادهای ورزشی گروهی، مزایای اجتماعی فراوانی برای مشارکت‌کنندگان خواهد داشت. همچنین، بازی‌های بومی و محلی به عنوان ابزاری برای یادگیری و ترقی اجتماعی، باعث ایجاد پیوندهای دوستانه در میان افراد شده و افراد در جریان حرکت و فعالیت بدنی برای سازگاری با محیط و جامعه اطراف خود، بسیاری از مهارت‌های تعاملی را می‌آموزند.

۲.۲. چهارچوب نظری تحقیق

۱.۲.۲. هویت اجتماعی

واژه هویت در فرهنگ معین، به معنای هستی، سرشت، وجود و ماهیت است. این واژه اشاره به نهایت و کمال مطلق داشته و موجب تمایز افراد از یکدیگر می‌شود (آمره، ۱۳۹۹: ۱۵۹). هویت اجتماعی یک احساس ذهنی است که به گروه‌های رسمی و غیر رسمی مانند جنسیت و ملیت تعلق دارد (گنکوا و گریملزمن^۲، ۲۰۲۰: ۳۲۱). افراد از طریق عضویت در موقعیت‌ها و گروه‌های مختلف که باعث شکل‌گیری هویت‌های جمعی مختلفی می‌شود، سعی می‌کنند به اهدافی که دارند دست پیدا کنند (ذوقی پایدار و فعلی، ۱۳۹۶: ۷). براون^۳ (۲۰۰۰) هویت اجتماعی را عرضه و ویژگی‌هایی تعریف می‌کند که فرد بر مبنای عضویت در گروه‌های اجتماعی از خویشتن دارد.

تاجفل و ترنر^۴ (۱۹۷۹) نیز بیان کردند که هویت اجتماعی به بخشی از خودپنداره اشاره دارد که بیانگر اعضای داخلی گروه است. براساس نظریه آیزنشتات^۵ (۱۹۹۵) هویت اجتماعی به طور

1. Ran
2. Genkova & Grimmelsmann
3. Brown
4. Tajfel & Turner
5. Eisenshot

طبیعی به وجود نمی‌آید؛ بلکه ب اساس ساخت اجتماعی مرزها ایجاد می‌شود (هاسلام^۱ و همکاران، ۲۰۲۱: ۶۵۰). همچنین، آیزنشتات (۱۹۹۵) معتقد است که هویت اجتماعی و آگاهی اجتماعی همانند بیشتر حوزه‌های حیات اجتماعی برساخته‌الگوهای نظم فرهنگی و اجتماعی و مشخصات و چهارچوب‌های عام هستی‌شناختی هستند.

بر اساس نظریه هویت اجتماعی، مردم خود را به عنوان افراد و اعضای گروه تعریف کرده و این احساس شامل اعضای داخلی درون‌گروهی (گروه‌هایی که تصور می‌کنند متعلق به آنهاست) و گروه‌های دیگر (گروه‌هایی که تصور می‌کنند متعلق به آنها نیست) می‌شود. با شناسایی یک گروه، اعتقادات آن با توجه به قضاوت‌ها و تصمیمات مناسب درونی می‌شود و منعکس‌کننده انتظارات درباره «چه کاری باید انجام شود» و «چه کاری نباید انجام شود» است (ابریمایر^۲ و همکاران، ۲۰۲۱: ۲).

هویت اجتماعی خصیصه انسان‌ها به عنوان موجوداتی اجتماعی است و ناشی از درک افراد بوده و محصول توافق یا عدم توافق میان افراد خواهد بود. آنچه که به یک گروه از مردم هویت می‌دهد، شباهتی است که باعث تفاوت از گروه‌های دیگر می‌شود. شباهت و یا تفاوت را افراد خودساخته و بر همین مبنا هویت به دو بعد فردی و اجتماعی تبدیل می‌شود. در هویت فردی، تمایز فرد از دیگران و در هویت اجتماعی، شباهت با دیگران به عنوان مبنا و مفهوم برشمرده می‌شوند (مشایخی فرد و همکاران، ۱۳۹۸: ۲۸).

نظریه‌های مفهوم هویت به دو دسته دیدگاه مدرن و پسامدرن تقسیم می‌شوند. در همین راستا، در تعریف دیدگاه مدرن، هویت به وسیله عوامل طبیعی که از قبل وجود دارند، تشکیل می‌شود. نظریه پردازان این دیدگاه، هویت را متشکل از ظرف زمان و مکان می‌دانند. در دیدگاه دوم نظریه‌پردازان روان‌شناسی اجتماعی، تعامل‌گرایان نمادین و جامعه‌شناسانی مانند گیدنز حضور دارند. در این دیدگاه، هویت اجتماعی به واسطه فرایندهای روانی فرد ساخته و پرداخته می‌شوند. در این

1. Haslam
2. Obermire

دیدگاه، تشکیل هویت، مستقل از دخالت عوامل طبیعی و یا روانی بوده و ادبیات، زبان و معناشناسی شاکله اصلی آن را تشکیل می‌دهند (چینی‌پرداز و همکاران، ۱۴۰۱: ۵۱).

یکی از معروف‌ترین نظریه‌ها در ارتباط با هویت اجتماعی، همین نظریه گیدنز^۱ است. نظریه گیدنز بر آشکارشدن سازوکارهای جدید هویت فردی متمرکز است که درعین حال هم از درون نهادهای امروزی به وجود آمدند و هم به این نهادها را شکل می‌دهند. براساس نظریه گیدنز، هویت اجتماعی موضوعی است که در شکل‌های مختلف بروز می‌کند و موضوع آن ممکن است به شکل‌های مختلف مانند فرد، گروه جامعه، هم‌نوع، مذهبی و ملی بروز کند (پری^۲ و همکاران، ۲۰۲۲: ۸۰۶).

درواقع، هویت اجتماعی سبب سازماندهی شناختی، رفتاری و عاطفی در فرد می‌شود و ازطرفی عدم وجود هویت و هویت اجتماعی موج سردرگمی و آشفتگی در شخصیت، ناتوانی در ایجاد یک شخصیت قابل قبول و هماهنگ با جامعه دارد (هاشمیان‌فر و همکاران، ۱۳۹۵: ۲۱۴).

۲.۲.۲. هویت فرهنگی

در یک جامعه، فرهنگ نقش پررنگی در روند توسعه آن داشته و پایه‌های معنوی جامعه را شکل می‌دهد (ترانگ و وان^۳، ۲۰۲۰: ۲۲۰). هویت فرهنگی نیز مفهومی فراگیر است که از آن به‌عنوان شخصیت یک فرد یا اجتماع که شامل تربیت، آموزش، باورها و دانش می‌شود، می‌توان یاد کرد (استنیشچوا^۴، ۲۰۲۱: ۲). درواقع هویت فرهنگی سنگ بنای هویت ملی است و در دو سطح اجتماعی و فردی می‌توان آن را تجسم کرد (بویماج^۵، ۲۰۲۰: ۹). در جهان امروزی، فرهنگ مقوله‌ای مهم و پایه و شاخصی برای گسترش مسائل اجتماعی به‌عنوان ارزشمندترین

-
1. Giddens
 2. Perry
 3. Trung Van
 4. Stenishcheva
 5. Bouymaj

دستاوردهای بشری به شمار می‌رود. در واقع هریک از جوامع به وسیله هویت فرهنگی ارزش‌های خود را بروز و نمود می‌دهد. هر ملتی که داعیه ورود به جهان مدرن را دارد، در گام نخست باید به شناخت هویت فرهنگی خویش پرداخته و از آن به‌عنوان تکیه‌گاهی در جهت حفظ هویت ملی و استقلال فرهنگی بهره برد. (عزیزپوران، ۱۴۰۰: ۱۱۱). هویت فرهنگی مجموعه‌ای از باورها و ارزش‌هاست که اعضای جامعه می‌کوشند با استفاده از آنها جهان‌شان را بایکدیگر سازگار کنند (رستگار، ۱۳۹۶: ۴۴۸). هویت فرهنگی شکلی از آگاهی به فرد، جامعه، تاریخ و آینده را ایجاد می‌کند (قاضی، ۱۳۹۷: ۱۰۴). هویت فرهنگی ایرانیان از دو منظر و رویکرد توصیفی و تجویزی بررسی می‌شود. در رویکرد توصیفی، هویت ایرانیان، مثلثی است با سه ضلع هویت ایرانی، اسلامی و غربی، با لایه‌های درهم‌تنیده که منابع هویتی آن متوازن نیستند؛ بدین معنی که در طول تاریخ ایرانیت سهم بیشتری از دو ضلع دیگر را به خود اختصاص داده است. در رویکرد تجویزی، مؤلفه‌های هویت فرهنگی ایرانیان با تأثیر از منابع سه‌گانه ذکر شده موجود است؛ اما این تأثیر با توجه به نسبت میان مؤلفه‌های هویتی متفاوت است. هویت فرهنگی مفاهیم کلی و انتزاعی را مد نظر قرار داده و شامل زبان، دیانت، جغرافیای فرهنگی، تاریخ و نظام اجتماعی است (آشنا، ۱۳۸۹: ۱۵۹). عوامل گوناگونی به مانند فرهنگ، زبان و آداب و رسوم در شکل‌گیری هویت دخیل بوده (دیویس^۱، ۲۰۱۷: ۴۸۶) و در این میان، عنصر زبان مهم‌ترین عامل است. زبان به‌عنوان عامل ارتباط، ابزار اندیشیدن و مرکز پردازش داده‌های دریافتی از جهان خارج عمل می‌کند. در کنار زبان، عامل مهم دیگر، مذهب است که نظام اعتقادی مشخصی را برای فرد به وجود می‌آورد (سلطان‌پور اشتیینی و همکاران، ۱۴۰۰: ۹۳). ستینکم^۲، هویت فرهنگی افراد را در چهار دسته قرار داده است و شامل هویت جهانی، جهانی-محلی، محلی و بی‌تفاوت یا بیگانه می‌شود (رستگار، ۱۳۹۶: ۴۸۹). براساس نظر مکنزی، نظام فرهنگی به افراد یک جامعه هویت فرهنگی می‌بخشد. در واقع هویت فرهنگی احساس مشترکی و یا شعور جمعی میان گروهی از

1. Davis

2. Setinkem

انسان‌هاست که واحدی سیاسی و یا ملت را می‌سازد. وجدان جمعی ذکر شده میان افراد یک ملت و گذشتگان آنها دلبستگی ایجاد کرده، روابط آنها را با سایر ملل شکل داده و پدیدآورنده آرمان‌های یک جامعه است (کارسنجی، ۱۳۹۵: ۶۲)

۲.۲.۳. بازی‌های بومی و محلی

انسان‌ها در جریان حرکت و فعالیت بدنی، هویت، احساسات و افکار خویش را شکل داده و به منظور سازگارشدن با جامعه اطراف خود، باید بسیاری از مهارت‌ها را بیاموزند. این مهارت‌ها ذاتی نبوده و تحت تأثیر جامعه و محیط قرار می‌گیرند. به همین دلیل، حرکت و فعالیت بدنی با زندگی اجتماعی و فرهنگ هر قوم پیوندی عمیق داشته و در همبستگی با بستر اجتماعی، یک حرکت فرهنگی به شمار می‌آید (ویسیا و همکاران، ۱۴۰۱: ۱۳).

هنگامی که در رابطه با بازی‌های بومی و محلی سخن گفته می‌شود، منظور بازی‌ها و ورزش‌هایی است که پیش از گسترش و ظهور ورزش‌های سازمان‌یافته در سطح جهان وجود داشته‌اند. این ورزش‌ها ریشه در فرهنگ جوامع دارند و معمولاً به مناسبت جشن‌های ملی، مذهبی و محلی به صورت بازی و همراه را با سرودخوانی انجام می‌شوند (معصومی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱).

بازی‌های بومی و محلی در رابطه با ابعاد قومی و اجتماعی زندگی هستند. این بازی‌ها نمایانگر الگوی فرهنگی مردمان یک قوم بوده و انسان‌ها با شرکت در این بازی‌ها چگونه زندگی کردن را می‌آموزند؛ علاوه بر این، در هنگام بازی افراد سعی می‌کنند خود را با محیطی که در آن زندگی می‌کنند وفق دهند. ارزش‌هایی که در بازی‌های بومی و محلی مهم تلقی می‌شوند، در چهارچوبی غیر رسمی مورد توجه بوده و بازتاب هویت‌های فردی و جمعی و عناصری مهم در توسعه هویت فرهنگی می‌باشند (محرم زاده و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۰ و ۹).

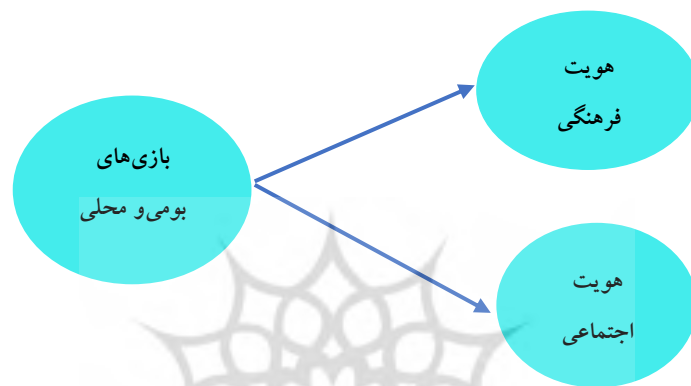
بازی‌های بومی و محلی اختصاص به جنسیتی خاص نداشته و توسط مردان و زنان بازی می‌شود. بازی‌های مردان اغلب در فضاهای روباز و با تحرک جسمانی بیشتر نسبت به زنان انجام می‌شود؛ اما بیشتر بازی‌های زنان به دلایل فرهنگی و دینی در فضاهای

سرپوشیده انجام می‌شود. بازی‌های بومی و محلی از نظر زمان و مکان بسیار انعطاف‌پذیر بوده و در اماکن مختلفی به مانند زمین‌های خاکی، چمن، کوچه‌ها و باغ‌ها انجام می‌شوند. از لحاظ زمانی نیز این بازی‌ها با توجه به وضعیت آب‌وهوایی منطقه، در فصل زمستان در فضاهای سرپوشیده و در فصول دیگر در فضاهای روباز، بدون محدودیت زمانی صورت می‌گیرند. همچنین، از نظر زمانی این بازی‌ها پس از فراغت افراد از کار و یا در اعیاد، مراسمات مذهبی و جشن‌ها بازی می‌شوند (معصومی و همکاران، ۱۳۹۶: ۳۴).

بازی‌های بومی و محلی به‌عنوان گونه‌ای از ورزش، برگرفته از آداب و رسوم، شرایط کار، اقلیم و منطقه جغرافیایی انسان‌ها هستند. این بازی‌ها به مثابه بن‌مایه‌های فرهنگی، گنجینه‌ای از فرهنگ و تاریخ ایرانیان را به نمایش گذاشته و ارتباط تنگاتنگی با دو مفهوم هویت فرهنگی و اجتماعی دارند. با مروری بر نظریه‌های ارائه‌شده در باب دو مفهوم هویت فرهنگی و هویت اجتماعی و بررسی ابعاد مختلف بازی‌های سنتی که می‌توانند بر اجتماع و فرهنگ مؤثر باشند، مشخص شد که بازی‌های سنتی به‌عنوان نوعی از ورزش، بازتاب‌دهنده روابط اجتماعی هستند و در میدان ورزش می‌توان با فرایندهای تاریخی، اجتماعی و خصلت‌های فرهنگی یک ملت آشنا شد (جوانمرد، ۱۴۰۱: ۳۵۱).

درواقع فرایندهای ورزشی حاصل توافق و سازگاری بوده و می‌توان ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه را در آن جست‌وجو کرد (فهیم دون و اسداللهی، ۲۰۲۱: ۵۱). بدون شک در همین راستا پرداختن به بازی‌های سنتی و پررنگ جلوه‌دادن مفهوم اتحاد ملی، موجب تقویت روحیه وطن‌پرستی و پیوند اقوام مختلف، خصوصاً در مناطقی که با کثرت خرده‌فرهنگ‌ها (مانند استان خوزستان) مواجه هستیم و همچنین، جلوگیری از زوال آداب و رسوم و فرهنگ‌های کهن خواهد شد. در ادامه، باید متذکر شد که با توجه به حفظ و انتقال بازی‌های سنتی همچون یکی از نمادهای پویا و کهن از فرهنگ اصیل و نقش آن در ارتقاء، تحکیم و شناخت علائق و تمایلات فرهنگی و اجتماعی مردمان استان خوزستان و نیافتن پژوهشی در این زمینه، پژوهشگر براساس مدل نظری زیر به دنبال ارتباط بین بازی‌های بومی محلی و هویت فرهنگی و اجتماعی خواهد بود و درنهایت، در صدد بررسی فرضیه‌های زیر است:

- بین بازی‌های بومی و محلی و هویت فرهنگی شهروندان استان خوزستان رابطه وجود دارد.
- بین بازی‌های بومی و محلی و هویت اجتماعی شهروندان استان خوزستان رابطه وجود دارد.

شکل ۱. مدل پیشنهادی پژوهش

۳. روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و به لحاظ ماهیت، جزء تحقیقات توصیفی هم‌بستگی و به‌طور مشخص مبتنی بر مدل معادلات ساختاری است. جمع‌آوری داده‌ها میدانی و با استفاده از پرسش‌نامه انجام شد. جامعه آماری این پژوهش، کلیه افراد رده سنی ۱۷ تا ۶۵ سال ساکن در استان خوزستان بودند. با توجه به نامشخص بودن جامعه آماری، از فرمول کوکران برای تعیین تعداد نمونه استفاده شد. در این رابطه، Z مقدار احتمال نرمال استاندارد (که براساس جدول احتمال‌های نرمال استاندارد برای سطح اطمینان ۹۵٪ برابر ۱/۹۶ است)، α سطح خطا، d دقت مورد نظر و σ^2 واریانس جامعه است. در صورتی که واریانس متغیر در جامعه در دسترس نباشد، می‌توان واریانس نمونه را به‌عنوان برآوردی از واریانس جامعه به کار برد (سرمد و همکاران ۱۳۸۸، ۷۸). با توجه به نامشخص بودن جامعه آماری، پس از توزیع ۳۰ پرسش‌نامه، واریانس نمونه محاسبه و جایگزین واریانس جامعه شد. در نهایت، با در نظر گرفتن سطح اطمینان ۹۵٪، دقت ۰/۰۵ و فرمول زیر، حجم نمونه ۳۸۴ نفر محاسبه شد.

$$n = \frac{Z^2 \times \sigma^2}{d^2} \quad n = \frac{3.84 \times 0.25}{0.0025} = 384$$

برای انتخاب نمونه نیز از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شد. این شیوه نمونه‌گیری، مستلزم انتخاب مواردی است که صرفاً در دسترسند و تحقیق درباره آنها راحت است. یکی از روش‌های نمونه‌گیری غیر احتمالی که در مدیریت ورزشی به صورت گسترده‌ای استفاده می‌شود، روش نمونه‌گیری در دسترس است که در آن محقق نمونه را براساس امکان دسترسی به آن انتخاب می‌کند. هر روش نمونه‌گیری معایب و محاسنی دارد. در این روش محقق به دلیل سهولت، سادگی و در دسترس بودن افراد، آنها را به عنوان نمونه انتخاب می‌کند. نقطه ضعف اصلی روش نمونه‌گیری در دسترس، این است که نمونه انتخاب شده ممکن است معرف جامعه نباشد ولی قابل قبول است. (امیری و نوروزی سیدحسینی، ۱۳۹۴: ۱۲۹)

برای انتخاب نمونه، استان خوزستان را به ۵ قسمت (مرکز، شمال، جنوب، شرق و غرب) تقسیم نموده و متناسب با جمعیت هر قسمت، پرسش‌نامه توزیع و داده‌های مناسب جمع‌آوری شد. با توجه به جمعیت بالای مرکز استان، تعداد ۱۲۰ پرسش‌نامه توزیع و دریافت شد و در هر یک از مناطق چهارگانه استان به یک اندازه ۶۶ پرسش‌نامه جمع‌آوری شد.

به دلیل دسترسی نداشتن به پرسش‌نامه متناسب با موضوع تحقیق، از پرسش‌نامه محقق ساخته با ۱۴ گویه برای بازی‌های بومی و محلی استفاده شد. گردآوری اطلاعات در رابطه با پرسش‌نامه از راه مصاحبه با متخصصان و صاحب‌نظران از جمله اعضای هیئت بازی‌های بومی و محلی استان خوزستان و فدراسیون بازی‌های بومی و محلی جمهوری اسلامی ایران، اساتید دانشگاهی مدیریت ورزشی به عنوان خبرگان، انجام شد. همچنین، از پرسش‌نامه استاندارد هویت فرهنگی طاهری (۱۳۹۲) با ۲۹ گویه و پرسش‌نامه استاندارد هویت اجتماعی صفاری‌نیا و روشن (۱۳۹۰) با ۲۰ گویه که با توجه به نظریه‌های ریچارد جنکینز (۲۰۰۸) در باب دو بعد هویت فردی و هویت جمعی تدوین شده، استفاده شد.

ضرایب پایایی پرسش‌نامه‌ها با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۸، ۰/۸۱ و ۰/۷۶ محاسبه شد که نتایج آن در حد قابل قبول بود ($\alpha \geq 0/7$). روایی صوری و محتوایی پرسش‌نامه‌ها به تأیید ۱۰ تن از اساتید مدیریت ورزشی رسید. پرسش‌نامه‌ها براساس مقیاس پنج‌ارزشی لیکرت (از کاملاً مخالف=۱ تا کاملاً موافق=۵) تدوین و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی، نرم افزار اسپاس اس^۱ نسخه ۲۰ برای محاسبه شاخص‌های فراوانی و درصد فراوانی و در بررسی آزمون فرضیه‌های پژوهش از معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی^۲ نسخه ۲ استفاده شد.

۴. یافته‌های تحقیق

بررسی نتایج بررسی نتایج تحلیل توصیفی داده‌ها و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌ها نشان داد که از نظر جنسیت، ۱۲۶ نفر مرد (۲۳/۸ درصد) و ۲۵۸ نفر زن (۶۷/۲ درصد) وجود دارد. در وضعیت تحصیلات، بیشترین فراوانی، کارشناسی ۱۱۱ نفر (۲۸/۹ درصد) و کمترین فراوانی ۲۹ نفر (۷/۶ درصد) کاردانی بودند. درباره سن، بیشترین فراوانی، ۱۵۷ نفر (۴۰/۸ درصد) دارای ۲۶-۳۵ سال و کمترین فراوانی ۳۸ نفر (۹/۹ درصد) ۴۶ سال به بالا بودند. در خصوص وضعیت قومیت، بیشترین فراوانی، ۱۷۳ نفر (۴۵/۱ درصد) قوم بختیاری و کمترین فراوانی ۱۰ نفر (۶/۲ درصد) شوشتری بودند. لازم به ذکر است که قومیت عرب پس از جامعه بختیاری و در جایگاه دوم این رده‌بندی حضور داشتند. در وضعیت میزان درآمد، بیشترین فراوانی ۲۰۰ نفر (۵۲/۱ درصد) دارای درآمد بیش از پنج میلیون تومان و کمترین فراوانی ۴۰ نفر (۱۰/۴ درصد) دارای ۱ تا ۳ میلیون تومان درآمد بودند. در وضعیت تأهل، بیشترین فراوانی ۲۰۹ نفر متأهل (۵۴/۴ درصد) و کمترین فراوانی ۱۷۵ نفر (۴۵/۶ درصد) همسرشان فوت شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی

معیار ویژگی یا شاخص	زیر معیار نوع یا طبقه	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۱۲۶	۳۲/۸
	زن	۲۵۸	۶۷/۲
تحصیلات	کاردانی	۲۹	۷/۶
	کارشناسی	۱۱۱	۲۸/۹
سن	۲۶ تا ۳۵ سال	۱۵۷	۴۰/۸
	۴۶ سال به بالا	۳۸	۹/۹
قومیت	شوشتری	۱۰	۲/۶
	بختیاری	۱۷۳	۴۵/۱
درآمد	۱ تا ۳ میلیون	۴۰	۱۰/۴
	بیش از ۵ میلیون	۲۰۰	۵۲/۱
وضعیت تأهل	مجرد	۱۷۵	۴۵/۶
	متاهل	۲۰۹	۵۴/۴

در ادامه، مدل مفهومی پژوهش با استفاده از معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی بررسی شد. برای بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری در روش حداقل مربعات جزئی (PLS)، سه معیار پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده می‌شود. ابتدا پایایی ابزار توسط سه معیار سنجیده می‌شود: (۱) آلفای کرونباخ، (۲) پایایی ترکیبی (CR) و (۳) ضرایب بارهای عاملی.

برای محاسبه پایایی ترکیبی، شاخص‌های با بار عاملی بیشتر، اهمیت زیادی دارد. مقدار ملاک برای مناسب بودن پایایی ترکیبی، بالای ۰/۷ است (داوودی و رضازاده، ۱۳۹۲). در این پژوهش، برای سنجش بهتر پایایی از هر دوی این معیارها استفاده شد. همان‌طور که در جدول شماره ۲،

1. Composite Reliability

آمده است، مقادیر آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی برای متغیرهای تحقیق و مؤلفه‌های آنها بیش از ۰/۷ است و متغیرها از پایایی مناسب برخوردار هستند.

جدول ۲. بررسی ضرایب پایایی مدل پژوهش

عوامل	ضریب آلفای کرونباخ > 0.6 (a)	پایایی ترکیبی $(CR) > 0.7$
هویت اجتماعی	۰/۸۰۹	۰/۸۱۳
هویت فرهنگی	۰/۸۴۱	۰/۸۵۹
بازی های بومی و محلی	۰/۸۹۷	۰/۸۳۳

معیار دیگری که برای بررسی پایایی ابزار به کار برده می‌شود، مقدار بارهای عاملی است که از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه محاسبه می‌شوند. هالند^۱ (۱۹۹۹) معتقد است که اگر این مقدار بیش از ۰/۴ شود، واریانس بین سازه و شاخص‌های آن از واریانس خطای اندازه‌گیری آن سازه بیشتر بوده و پایایی درباره آن مدل قابل قبول است و چنانچه کمتر از ۰/۴ شود باید سؤالات پرسش‌نامه را اصلاح کرده یا از مدل پژوهش خود حذف کنند (داوودی و رضازاده، ۱۳۹۲). با توجه به نتایج جدول شماره ۳ بار عاملی تمامی گویه‌ها به جز سه گویه (۳، ۳۲، ۴۶) بیشتر از ۰/۴ است که نشان از مناسب بودن این معیار دارد. همچنین، مقدار t متناظر با هر یک از گویه‌ها به جز سه گویه (۳، ۴۶، ۳۲) نیز بزرگ‌تر از ۱/۹۶ است که حاکی از معناداری آنها در سطح اطمینان ۰/۹۵ است.

جدول ۳. بررسی بار عاملی و مقدار t متناظر با هر یک از گویه‌ها

متغیر	شماره	گویه‌های مربوط به عوامل ۴ گانه	بار عاملی	مقدار t
بازی‌های بومی و محلی	۱	اسامی بازی‌های بومی و محلی شهر و یا منطقه تولدم را به یاد	۰/۶۱۱	۱۱/۸۶۸
	۲	در جشنواره بازی‌های بومی و محلی حضور داشته‌ام.	۰/۴۳۹	۸/۲۴۲
	۳	دارای مدرک مربی‌گری و یا داوری بازی‌های بومی و محلی هستم	-	-
	۴	با اصطلاحات رایج در بازی‌های بومی و محلی آشنایی دارم.	۰/۵۱۷	۱۰/۳۵۸
	۵	از انجام بازی‌های بومی و محلی به‌عنوان میراث به جای مانده از نسل گذشته لذت می‌برم.	۰/۷۴۵	۲۱/۹۸۹
	۶	علاقه‌مندم اطلاعات بیشتری را در رابطه با بازی‌های محلی سرتاسر کشور جویا شوم.	۰/۷۶۲	۲۶/۳۰۱
	۷	دوستان، خانواده و اطرافیانم را تشویق می‌کنم تا بازی‌های محلی را انجام دهند.	۰/۷۹۲	۳۴/۶۷۴
	۸	در جمع‌های خانوادگی و یا در اوقات فراغتم به انجام بازی‌های محلی مشغول خواهم شد.	۰/۶۸۴	۳۵/۵۶۲
	۹	معتقدم که هر بازی بومی و محلی، دارای اهداف عاطفی خاصی در جهت افزایش اشتیاق و نشاط است.	۰/۷۸۷	۲۰/۴۸۲
	۱۰	معتقدم که بخشی از اصول روابط انسانی با همسالان را می‌توان در هنگام اجرای بازی‌های محلی فراگرفت.	۰/۷۵۷	۲۵/۹۰۰
	۱۱	شیوه انجام برخی از بازی‌های بومی و محلی را به‌طور کامل فراگرفته‌ام و می‌توانم در هر مکانی آن را اجرا کنم.	۰/۵۱۸	۱۱/۸۴۵
	۱۲	معتقدم که بازی‌های محلی می‌توانند به‌عنوان یک فعالیت بدنی مؤثر برای افزایش رواج سبک زندگی سالم و پرتحرک مورد	۰/۷۶۲	۲۴/۹۶۴
	۱۳	معتقدم که بازی‌های بومی و محلی می‌توانند به‌عنوان یک ورزش قهرمانی در سطح جهان معرفی شوند.	۰/۶۹۹	۱۹/۸۶۴
	۱۴	معتقدم که هر کدام از بازی‌های محلی می‌توانند به شیوه‌ای خاص، موجب بهبود فاکتورهای آمادگی جسمانی در افراد شوند.	۰/۷۳۱	۲۴/۴۹۸

متغیر	شماره	گویه‌های مربوط به عوامل ۴ گانه	بار عاملی	مقدار t
هویت فرهنگی	۱۵	کاملاً به اصول و سنت‌های مذهبی مانند خواندن نماز، روزه گرفتن، نماز جماعت پایبند هستیم.	۰/۶۵۸	۱۸/۰۱۶
	۱۶	معمولاً در بیشتر مراسم‌های مذهبی مانند عاشورا، تاسوعا، نماز عید فطر و... شرکت می‌کنم	۰/۶۲۲	۱۴/۷۶۹
	۱۷	تنها با داشتن دین و ایمان قوی و مذهبی بودن، می‌توان به سعادت و کمال رسید	۰/۵۷۴	۱۳/۷۵۵
	۱۸	تاریخ ایران، پر از شکوه و عظمت و افتخار است	۰/۵۶۲	۱۰/۹۹۸
	۱۹	آثار تاریخی مربوط به دوران ایران باستان مثل تخت جمشید، مربوط به دوران طاغوت است و نشانه ظلم شاهان و رنج	۰/۴۴۱	۴/۲۷۸
	۲۰	آداب و رسوم ایرانی مثل نوروز و چهارشنبه‌سوری، نشانه هویت ماست و باید آنها را حفظ کنیم.	۰/۴۱۵	۸/۴۴۴
	۲۱	آداب و رسوم ایرانی آیینی کهنه است، به خاطر همین من بیشتر به آداب و رسوم غربی و جشن‌هایی چون ولنتاین و... علاقه	۰/۴۷۵	۲/۲۶۷
	۲۲	رفتار و اخلاق و اعمال ناپسند ایرانیان ریشه در آداب و رسوم سنتی و بومی آنان دارد.	۰/۴۴۲	۲/۵۸۲
	۲۳	خود را به آداب، سنن و رسوم ایرانی پایبند می‌دانم و آنها را	۰/۵۶۵	۱۰/۷۹۳
	۲۴	من در انتخاب نوع پوشش و حجابم به معیارهایی مانند مد روز بودن، شیک و زیبایی بودن، مارکدار بودن و... اهمیت می‌دهم.	۰/۴۰۳	۳/۴۰۳
	۲۵	پوشش و حجابم به معیارهای سنتی مانند اسلامی بودن، مقبولیت جامعه، هم‌خوانی با فرهنگ جامعه ایرانی-اسلامی نزدیک‌تر	۰/۶۲۸	۱۲/۷۸۴
	۲۶	از درست کردن و خوردن غذاهای سنتی ایرانی لذت می‌برم.	۰/۶۰۱	۱۶/۰۴۴
	۲۷	غذاهایی چون فست فود، پیتزا، لازانیا و... را بر غذاهای سنتی ایرانی ترجیح می‌دهم.	۰/۴۹۸	۴/۲۵۱
	۲۸	سعی می‌کنم اوقات فراغتم را در هم‌نشینی با دوستان و افراد خانواده و فامیل بگذرانم.	۰/۵۲۳	۱۲/۴۶۴

متغیر	شماره	گویه‌های مربوط به عوامل ۴ گانه	بار عاملی	مقدار t
هویت فرهنگی	۲۹	بیشتر اوقات فراغتم را با فعالیت‌هایی مانند ورزشی، رفتن به تئاتر، سینما، تماشای تلویزیون و ... پر می‌کنم.	۰/۴۱۰	۳/۶۹۳
	۳۰	زبان فارسی نشانه شخصیت و غرور ایرانی است.	۰/۶۵۰	۱۵/۹۰۴
	۳۱	به‌عنوان یک ایرانی، به زبان فارسی علاقه‌مند هستم و به آن عشق	۰/۷۲۸	۲۴/۴۹۳
	۳۲	تلاش می‌کنم که در صحبت کردنم از واژه‌ها و کلمات انگلیسی و لاتین استفاده کنم.	-	
	۳۳	به نظر من آثار ادبی ایران نظیر شاهنامه فردوسی، مثنوی معنوی و دیوان حافظ غنی‌ترین آثار ادبی جهان هستند.	۰/۶۰۵	۱۲/۰۸۳
	۳۴	از خواندن آثار شعرا و نویسندگان ایرانی لذت می‌برم.	۰/۶۰۲	۱۱/۲۸۸
	۳۵	به شخصیت‌های ادبی و نویسندگان ایرانی نظیر حافظ، مولوی، خیام و شاملو و ... افتخار می‌کنم.	۰/۶۰۱	۱۳/۵۹۲
	۳۶	کسانی مانند کوروش کبیر، مصدق، ستارخان و باقرخان و ... مایه افتخار ما ایرانی‌ها هستند.	۰/۴۴۴	۷/۱۸۷
	۳۷	علم و دانش امروزی دنیا مدیون دانشمندان ایرانی همچون ابن‌سینا و ابوریحان بیرونی است.	۰/۵۸۵	۱۱/۲۶۴
	۳۸	برای تزئین منزل و محل کار خود از نقاشی (میناتور و ...) و خوش‌نویسی ایرانی استفاده می‌کنم.	۰/۵۹۵	۱۲/۱۵۹
	۳۹	در فرش و مبلمان کردن محیط داخلی منزل تمایل می‌دهم از صنایع دستی ایرانی استفاده کنم.	۰/۶۲۰	۱۶/۳۱۹
	۴۰	در اوقات فراغت معمولاً به موسیقی و آوازهای سنتی ایرانی گوش می‌کنم.	۰/۴۴۲	۷/۶۰۲
	۴۱	هنر نزد ایرانیان است و بس.	۰/۵۴۷	۱۰/۹۰۰
	۴۲	سعی می‌کنم فرزندانم را براساس فرهنگ اسلامی و ایرانی تربیت کنم تا فرهنگ غربی و مدرن.	۰/۷۳۸	۲۲/۳۸۴
۴۳	دوست دارم اسم بچه‌هایم بیشتر اسامی غربی و جدید باشد تا اسامی اسلامی و ایرانی.	۰/۴۹۹	۸/۸۶۱	

متغیر	شماره	گویه‌های مربوط به عوامل ۴ گانه	بار عاملی	مقدار t	
هویت اجتماعی	۴۴	احساس تعلق به جامعه دارم به گونه ای که در رفتارم تأثیر می‌گذارد.	۰/۴۱۱	۴/۵۹۵	
	۴۵	از مقبولیت اجتماعی لازم برخوردارم.	۰/۶۳۹	۱۰/۲۵۶	
	۴۶	نسبت به پایگاه‌های اجتماعی آینده خود در دنیای گسترده‌تر اجتماعی حساس شده‌ام و دچار تشویش می‌شوم.	-	-	
	۴۷	در مقابل آن همه وسعت انتخاب و امکانات مختلف اجتماعی که در معرض آن قرار دارم، از پای در می‌آیم.	۰/۴۲۳	۳/۶۷۶	
	۴۸	درگیر فعالیت هایی می‌شوم که ممکن است از لحاظ اجتماعی برایم زیان‌بار باشند.	۰/۴۸۳	۲/۹۵۱	
	۴۹	نسبت به اهداف معینی که از جانب دیگران تعیین می‌گردد، احساس تعهد می‌کنم.	۰/۴۸۴	۳/۶۱۴	
	۵۰	به مفاهیم یک‌پارچه‌ای از هویت اجتماعی، جهت‌گیزی و جهان‌بینی نسبت به آن نایل شده‌ام.	۰/۴۷۶	۲/۴۰۶	
	۵۱	با نوعی تضاد و تعارض عرصه‌های مختلف اجتماعی مواجه	۰/۴۹۵	۲/۵۴۹	
	۵۲	در جمع دوستان خود دارای شأن و منزلت هستم.	۰/۵۷۸	۱۰/۴۲۹	
	۵۳	با ارزش‌ها و هنجارهای جامعه بیگانه شده‌ام.	۰/۴۶۷	۳/۷۸۸	
	۵۴	انتظار چندانی از رضایت‌بخش بودن رفتار خودم در آینده ندارم.	۰/۵۶۶	۴/۱۵۷	
	۵۴	نسبت به احساس واقعی، علاقه و باورهای خویش بیگانه شده‌ام.	۰/۵۵۷	۴/۲۷۹	
	۵۶	با گوشه‌نشینی و انزوا، خود را از گزند جامعه به حاشیه می‌کشانم.	۰/۵۴۶	۴/۶۰۱	
	۵۷	برای رفتارها و باورهای خود خطوط راهنمایی در اختیار ندارم.	۰/۵۴۰	۴/۳۸۲	
	۵۸	از خود بیگانه شده‌ام.	۰/۵۷۷	۴/۹۰۶	
	هویت فردی	۵۹	راه‌هایی را برای رسیدن به هدف‌هایم انتخاب می‌کنم که جامعه آنها را تأیید نمی‌کند.	۰/۵۱۷	۴/۷۷۴
		۶۰	توانایی جهت‌بخشیدن به زندگی فردی خودم را ندارم.	۰/۵۲۱	۴/۴۴۰

متغیر	شماره	گویه‌های مربوط به عوامل ۴ گانه	بار عاملی	مقدار t
	۶۱	به تصویر درستی از نقش و موجودیت خویش که سر منشاء یک زندگی متعادل فردی است، دست پیدا کرده‌ام.	۰/۴۸۶	۶/۰۹۶
	۶۲	توانایی توصیف خویشتن را دارم.	۰/۵۶۶	۶/۹۲۸
	۶۳	از مهارت‌های فردی خود برای دستیابی به حس مشارکت استفاده می‌کنم.	۰/۶۱۶	۹/۰۹۰

معیار دوم از بررسی برازش مدل اندازه‌گیری، روایی همگرا است. روایی همگرا میزان همبستگی یک سازه با شاخص‌های خود را نشان می‌دهد که هر چه این همبستگی بیشتر باشد، برازش نیز بیشتر است. فورنل و لارکر (۱۹۸۱) معیار AVE (میانگین واریانس استخراج شده) را برای سنجش روایی همگرا معرفی کرده و بیان داشته‌اند که مقدار AVE بالای ۰/۵ روایی همگرای قابل قبول را نشان می‌دهند (داوودی و رضازاده، ۱۳۹۲). همان‌گونه که در جدول شماره ۴ داده شده است؛ روایی همگرای بالای ۰/۵ برای متغیرهای پژوهش، نشان از تأیید روایی همگرای متغیرهای پژوهش حاضر را دارد.

جدول ۴. بررسی روایی همگرای متغیرهای پژوهش با معیار AVE

عوامل	میانگین واریانس استخراجی $(AVE) > 0.5$
هویت اجتماعی	۰/۵۴۳
هویت فرهنگی	۰/۶۲۲
بازی‌های بومی و محلی	۰/۵۷۳

سومین معیار بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، روایی واگرا^۱ است. روایی واگرای مدل با استفاده از روش ماتریس فورنل و لارکر^۲ بررسی شد. در این روش میزان همبستگی یک سازه

1. Discriminant Validity
2. Fornell & Larcker

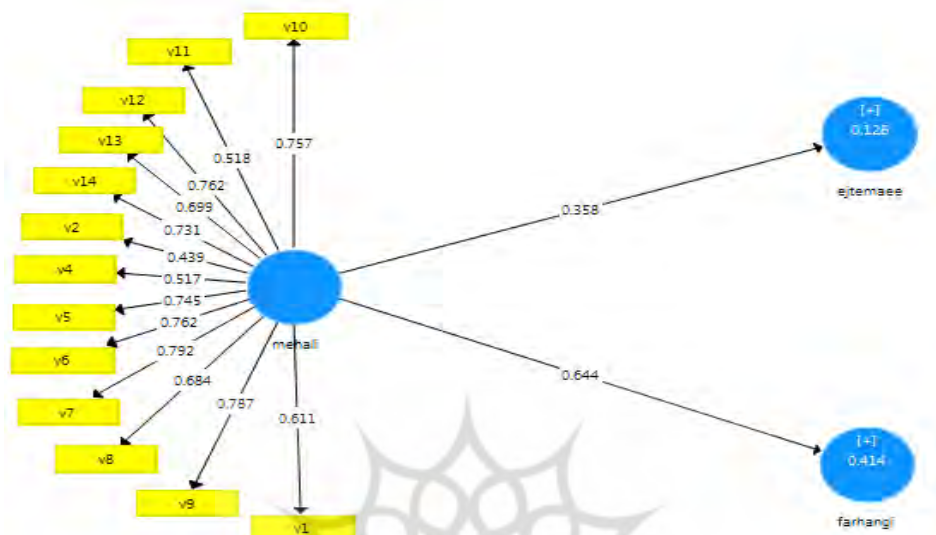
با شاخص‌هایش در مقابل همبستگی آن سازه با سایر سازه‌ها مقایسه می‌شود. در قطر اصلی این ماتریس، جذر AVE متغیرها وارد می‌شود و جهت تأیید روایی و اگر لازم است، این مقدار بیش از همبستگی میان آن متغیر با سایر متغیرها باشد (داوودی و رضازاده، ۱۳۹۲). با توجه به نتایج جدول شماره ۵، جذر AVE که در قطر اصلی ماتریس زیر آمده بیش از میزان همبستگی هر سازه با دیگر متغیرهاست که نشان دهنده روایی و اگر ای مناسب و برازش خوب مدل‌های اندازه‌گیری است.

جدول ۵. بررسی روایی و اگر ای متغیرهای پژوهش به روش فورنل و لارکر

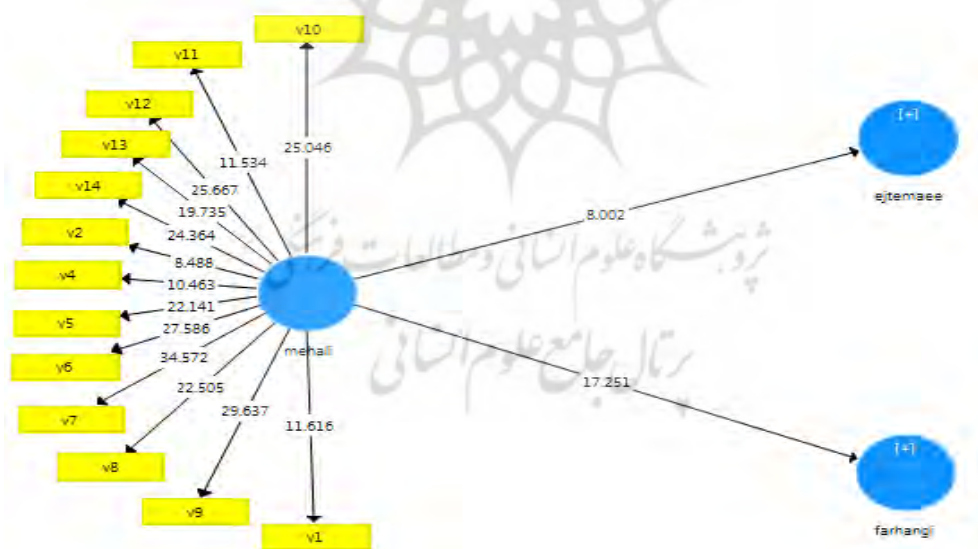
سازه	هویت اجتماعی	هویت فرهنگی	بازی‌های بومی و محلی
هویت اجتماعی	۰/۵۴۳	-	-
هویت فرهنگی	۰/۴۸۹	۰/۶۴۴	-
بازی‌های بومی و محلی	۰/۳۵۳	۰/۵۲۱	۰/۶۸۷

در این مرحله با تعیین روابط ساختاری بین متغیرهای مفهومی، فرضیه‌های پژوهش را بررسی می‌کنیم. مدل ساختاری در نرم‌افزار SmartPLS ترسیم شد. نتایج مدل ساختاری تحقیق در حالت بار عاملی در شکل ۲ و نتایج مدل ساختاری تحقیق در حالت معنی‌داری در شکل ۳ ترسیم شده است.

اولین و اساسی‌ترین معیار پرازش مدل ساختاری، ضریب مسیر و معناداری آن است. مقدار ضرایب معناداری باید معادل یا بیشتر از شاخص معناداری ۱/۹۶ باشد. در صورتی که مقدار این اعداد از ۱/۹۶ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه بین سازه‌ها و در نتیجه تأیید فرضیه‌های پژوهش است (داوودی و رضازاده، ۱۳۹۲). با توجه به ضرایب معناداری در شکل ۳، همه ضرایب بالاتر از ۱/۹۶ است. در نتیجه، می‌توان بیان کرد که بین بازی‌های بومی و محلی و هویت فرهنگی و اجتماعی مردم خوزستان ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد.

شکل ۲. آزمون اصلی مدل پژوهش در حالت بار عاملی

شکل ۳. آزمون اصلی مدل پژوهش در حالت بار معناداری

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهادها

هدف از پژوهش حاضر، بررسی تأثیر بازی‌های بومی و محلی بر هویت فرهنگی و اجتماعی شهروندان استان خوزستان بود. بازی‌های سنتی و محلی به‌عنوان پایه‌های هویت فرهنگی یک کشور، ریشه در تاریخ و هویت یک ملت دارند و از محیط فرهنگی آن جامعه سرچشمه می‌گیرند و از جمله دستاوردهای این بازی‌ها می‌توان به ترویج روحیه میهن‌پرستی، مراقبت اجتماعی و مسئولیت‌پذیری اشاره کرد. در واقع، برگزاری این بازی‌ها به مثابه جشنی فرهنگی است که شالوده آن همدلی و انسجام اجتماعی اقوام مختلف، تقویت روابط انسانی و درنهایت، جامعه‌پذیری خواهد بود. بازی‌های بومی و محلی ریشه در فرهنگ، اصالت و عقاید مذهبی مردمان استان خوزستان داشته که متأسفانه و به دلیل شیوه زندگی نسل جدید در حال فراموشی هستند. این بازی‌ها با پوشش گروه‌های سنی و جنسی مختلف ضمن ارتقاء و حفظ سلامت روحی و جسمی، در بستری جذاب و نشاط‌انگیز، بهبود روابط اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، اکولوژیایی و اقتصادی را در پی دارند. براساس یافته‌های پژوهش بازی‌های بومی و محلی استان خوزستان که مجموعه‌ای از فعالیت‌ها را در خود جای داده است که با احیاء و ارتقاء هویت فرهنگی و اجتماعی، می‌تواند با تأمین نیروی انسانی سالم و فعال و بهبود هم‌بستگی اجتماعی، ضمن حفظ ارزش‌ها و باورهای محلی و نیز غنی‌سازی اوقات فراغت و کاهش آسیب‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی، به شکل‌گیری جامعه‌ای پویا و بانشاط همراه با بهره‌وری و ارتقای سطح کمی و کیفی سطح زندگی منجر شود.

نتایج تحقیق نشان داد که بازی‌های بومی و محلی بر هویت فرهنگی و اجتماعی مردم خوزستان تأثیر مثبت و معناداری دارد. نتایج تحقیق حاضر با پژوهش لی و وانگ (۲۰۲۱)، مک اینتایر (۲۰۲۱)، حسن و بابان (۲۰۱۸) و کریمی و همکاران (۱۳۹۹) همسو است. لی و وانگ (۲۰۲۱) دریافته‌اند که بازی‌های بومی و محلی به‌تدریج در حال انقراض و از دست رفتن هستند. به همین دلیل حفاظت، توسعه و انتشار آنها موجب انسجام و وحدت اقوام مختلف شده، هویت ملی و قومی افزایش یافته و مناطق قومی از ثبات اجتماعی بیشتری برخوردار خواهند شد.

علاوه بر این، هویت فرهنگی مستحکم شده و تبادلات فرهنگی افزایش می‌یابند. در همین راستا، بازی‌های بومی و محلی چینی به‌عنوان میراث فرهنگی ناملموس، وارثان فرهنگ سنتی چین بوده و در ارتباط با نیازهای مستمر مردم بهبود یافته و به همین دلیل موجب افزایش هویت اجتماعی خواهند شد. مک‌ایتنایر (۲۰۲۱) در پژوهش خود با استفاده از رویکرد هویت اجتماعی برای تیم راگی نوجوانان پسر دریافت که آنها با عضویت در تیم‌های ورزشی می‌توانند روابط دوستانه و خوبی با هم‌سالانشان داشته و زمانی که به درک مناسبی از هویت اجتماعی در تیم راگی برسند، تلاش متمرکزی برای اجتماعی شدن انجام و میل زیادی به برد خواهند داشت و به مقابله با تأثیرات منفی ناشی از باخت خواهند پرداخت. همچنین، مریان و بازیکنان برای رسیدن به هویت اجتماعی و تیمی منسجم، باید فرهنگ‌ها و تفاوت‌های فرهنگی مختلف را پذیرفته و به آنها توجه داشته باشند. حسن و بابان (۲۰۱۸) در پژوهش خود دریافتند ورزش به مثابه ابزاری برای افزایش احساسات ملی، رشد ملت‌ها و دولت‌ها به کمک قدرت فرهنگی خود است. در واقع ورزش به عنوان یک ابزار هویتی برای حفظ فرهنگ در میان تنوع قومیتی استفاده می‌شود. همچنین، ورزش (مراسم افتتاحیه مسابقات ورزشی) می‌تواند موجب حفظ هویت فرهنگی از طریق زبان و نمادگرایی در زمان برگزاری مراسم خواهد شد. همچنین، ورزش می‌تواند تنوع فرهنگی ملت‌ها را با وجود نشانه‌ها، نمادها و آداب و رسوم مختلف به نمایش گذاشته و موجب افزایش هویت فرهنگی شود و سبب جلوگیری از بروز مشکلاتی به مانند شعارهای نژادپرستانه در استادیوم‌های ورزشی شود. همچنین، کریمی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهش خود دریافتند که کشورهای دارای تنوع قومی باید با سیاست‌گذاری مناسب و برنامه‌ای مدون، به گروه‌های قومی توجهی جدی کنند و در راستای کاهش منازعات و درگیری‌ها و ارتقاء انسجام ملی گام بردارند؛ در غیر این صورت حرکات تجزیه‌طلبانه به‌عنوان فرصتی برای تضعیف دولت مرکزی استفاده می‌شوند؛ به همین دلیل مدیران مسئول در حوزه مدیریت اقوام می‌توانند با برگزاری جشنواره‌های مختلف فرهنگی و ورزشی مانند بازی‌های بومی و محلی برای مشارکت بیشتر اقوام و ارتقاء انسجام ملی بکوشند؛ چراکه در استان خوزستان با دارا بودن مردمانی با زبان، فرهنگ‌ها و آداب و رسوم غنی

و متنوع، نیز همانند دیگر اقوام و نژادهای ایرانی انواع مختلفی از بازی‌های بومی و محلی وجود دارد که گویا و یادآور زیرساخت‌های مختلف فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و موقعیت و رویدادهای تاریخی و آموخته‌های افراد جامعه در طول حیات بوده و هنری هستند ناشی از فرهنگ و آداب و سنن جامعه که به منظور آمادگی جسمانی، تقویت حافظه و هوش، گذراندن اوقات فراغت و انجام مراسم آیینی، نیایش، رزمی و ... در بین مردم اجرا می‌شوند و به نسل‌های بعدی انتقال یافته و گاهی با توجه به تغییرات سبک زندگی امروزی، دچار دگرگونی شده‌اند. هرچند امروزه، با توجه به تضاد و شکاف بین نسل والدین و فرزندان، ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی نسل گذشته آنچنان که باید و به صورت مناسب به نسل جوان انتقال داده نشده و براین مبنا، جوانان در هویت‌یابی خود دچار بحران و سردرگمی شده‌اند (نیازی و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۱۴)؛ اما می‌توان با فراهم آوردن حضور و مشارکت توأمان والدین و فرزندان (والدین به‌عنوان نسل گذشته و فرزندان به‌عنوان نسل جدید) در برگزاری بازی‌های بومی و محلی از دو جهت سودمند بود. اولاً بازی‌ها می‌توانند به‌عنوان ابزاری برای معرفی فرهنگ و پیشینه غنی نسل پیش استفاده شوند و دوماً مشارکت توأمان می‌تواند موجب افزایش جامعه‌پذیری و حس تعلق نسل جدید به ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی نسل گذشته شود (احمدی و همکاران، ۱۳۹۴: ۵). در همین راستا و با تأکید بر اهمیت حفظ هویت فرهنگی و اجتماعی اقوام مختلف در استان خوزستان و مقابله با تهاجم فرهنگی، به کارگیری سیاست‌های فرهنگی و ورزشی مناسب مانند ترویج فرهنگ بومی و محلی می‌تواند راهگشا باشد. در شرایط کنونی، یکی از مراحل تهاجم فرهنگی، تجزیه فرهنگ از طریق تحریک گروه‌ها و اقوام با گرایش‌های متفاوت، حذف میراث فرهنگی، آداب و رسوم و تجزیه جغرافیای ملت‌هاست. بدون شک برای مقابله با این تهاجم‌ها، در عصر تهاجم فرهنگی و اختلاف‌افکنی دشمنان در رابطه با تجزیه کشورمان ایران، باید به ارتقاء و ترویج بازی‌های بومی و محلی از سوی دولت و مسئولان محلی از جمله مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان، تخصیص بودجه مناسب و کافی به هیئت ورزش‌های بومی و محلی استان خوزستان و همکاری با سایر ادارات ذی‌ربط مانند میراث فرهنگی ویژه‌ای شود.

متأسفانه امروزه با توجه به تهاجم فرهنگی دشمنان در جامعه و به خصوص در بین نوجوانان و جوانان با موضوع وقفه در هویت روبه‌رو هستیم؛ به گونه‌ای که آنان بین عقاید و افکار گوناگون سردرگم بوده و نمی‌توانند برای خود هویت ویژه و متناسبی را به دست آورند. در واقع، آنان در بین تضاد هویت و عقاید به‌جای‌مانده از والدین خود و مفاهیم تحمیل‌شده از سوی مهاجمان فرهنگی سردرگم بوده و دغدغه فراوانی در زمینه هویت‌یابی خویش دارند. به همین دلیل آشنایی این نسل با بازی‌های بومی و محلی به‌عنوان میراثی گران‌بها از نسل گذشته و شناخت ارزش‌های کهن ایرانی که در دل این بازی‌ها نهفته هستند، می‌تواند در حل مشکلات نسل جوان در حل مسئله بحران هویت راه‌گشا باشد.

در واقع، انسان‌ها محصول شرایط اجتماعی زمانه خود هستند و در عین حال که براساس واقعیت‌های عینی زمانه خود زندگی می‌کنند، میراث‌دار گذشته بوده و نمی‌توانند رابطه خود را با گذشته که زیربنای هویت آنهاست، قطع کنند. در همین راستا، باید ارزش‌های نهفته در بازی‌های محلی به‌عنوان جزئی از میراث فرهنگی به شکل مؤثری شناسایی شوند و برای اعضای جامعه اشاعه و گسترش یابند. یکی از رویکردهای مؤثر در گسترش هویت فرهنگی در جوامع مختلف، تبیین الگویی است که فرد در رابطه با دیگران به دنبال هویت فرهنگی خویش جست‌وجو کند. در این شرایط، افراد باورها، اعتقادات، آداب و ارزش‌های اصیل خویش را در ارتباط با سایرین فرا گرفته و می‌توانند ارزش‌های مورد اعتقاد خویش را ترویج دهند. با توجه به موارد ذکر شده، بازی‌های بومی و محلی راهکاری ویژه و راه‌گشا در این زمینه هستند که می‌توانند به‌صورت توأمان هر دو هویت فرهنگی و اجتماعی را بهبود و گسترش دهند. در اینجا باید این نکته را متذکر شد که اکنون با توجه به اینکه علاوه بر نسل جوان، قشر میانسال جامعه هم درگیر بازی‌های رایانه‌ای شده و از داشتن تحرک و جنبش لازم و مفید محروم شده‌اند، احیای بازی‌های بومی و محلی، افزایش سلامت و نشاط مردم را به دنبال خواهد داشت. بنابراین، پیشنهاد می‌شود؛ با حمایت همه‌جانبه مسئولین و سیاست‌گذاران، در جهت تلاش برای ترویج سلامتی و نشاط و تکیه بر حفظ اصالت خرده‌فرهنگ‌ها، برای آموزش بازی‌های بومی و محلی

در زنگ‌های ورزش مدارس برنامه‌ریزی کنند؛ چون کودکان و نوجوانان اکثر وقت خود را با هم‌سن‌وسالان خود در مدرسه می‌گذرانند. امروزه و با وجود بازی‌های کامپیوتری و دیجیتال، بازی‌های سنتی به عقب رانده شده و از جمله تبعات آن، تنهایی و جدایی از نعمت هم‌زیستی مسالمت‌آمیز با دیگر انسان‌هاست. در این بازی‌ها، انسان‌مداری جای خود را به مبارزه و کشمکش داده است و نوعی خشونت سازمان‌یافته برای غلبه بر حریف به فرد القاء می‌شود؛ در صورتی که بازی‌های محلی بدون نیاز به تدارکات خاصی، بازی آزاد و حقیقی را به دور از تنش‌های مضر برای افراد اعم از کودکان و بزرگسالان فراهم می‌آورند. از سویی دیگر، گسترش روزافزون استفاده از شبکه‌های مجازی در بین همه گروه‌ها و اقشار جامعه، منجر به دوری افراد از تعاملات مستقیم انسانی و یافتن هویت خویش در فضای اینترنت شده و به همین دلیل، افراد منزوی و ارزش‌های تعامل اجتماعی کم‌رنگ شده‌اند. در همین راستا، توجه به برگزاری بازی‌های سنتی می‌تواند حصار گوشه‌گیری و مرزبندی جهان مجازی از جهان حقیقی را درهم شکسته و تبلور مفاهیم ارزشمند در روابط انسانی را مانند دوستی، احترام و زندگی جمعی رونق بخشد.

ذکر این نکته ضروری است که با توجه به پراکندگی جغرافیایی استان خوزستان و وجود مناطق کوهستانی در شمال و شرق استان و دشت‌های جلگه‌ای در مرکز و جنوب استان، شاهد بازی‌های محلی با ساختار و ماهیت متفاوتی هستیم؛ اما می‌توان با استفاده از نقش فرهنگی بازی‌های سنتی تأثیر زیادی بر وحدت اقوام مختلف در این استان داشت و مانع از این شد تا فاصله‌های جغرافیایی و قومی موجب گسست فرهنگی در استان خوزستان شوند. علاوه بر این، می‌توان با بهره‌گیری از ظرفیت توسعه گردشگری به وسیله بازی‌های محلی با استفاده از ظرفیت‌های موجود و آشنایی گردشگران با مناطق بکر و طبیعی، موجب رونق اقتصادی و اجتماعی در این استان شد. همچنین، می‌توان با استفاده از این بازی‌ها، ورزش را در میان روستاییان مناطق مختلف استان رواج داده و با شناسایی استعدادها برتر در ورزش‌های سنتی، بازیکنانی مستعد و مناسب را برای حضور در تیم‌های استانی و ملی پرورش داد. استان خوزستان، استانی با تنوع اقوام مختلف است و اختلاف‌های فرهنگی در این استان ممکن است دستاویزی

برای درگیری‌های قومی و گسست فرهنگی شود؛ اما آشنایی و شناخت هر قوم با آداب و رسوم اقوام دیگر در این استان که بازی‌های بومی و محلی جلوه‌ای از این آداب و رسوم هستند، منجر به تقویت هویت فرهنگی به مثابه یک گروه واحد به دور از نزاع‌های قومی و باور به هویت ایرانی خویش به صورت یک پارچه، به گونه‌ای که احساس کنند در یک سرزمین مشترک زندگی می‌کنند و نسبت به آن حس تعلق و وفاداری داشته باشند که این خود زیربنای هویت ملی است و همبستگی اجتماعی آنان می‌شود. امروزه با فراموشی هویت فرهنگی که با وجود فرهنگ‌های وارداتی مختلف و اختلاط هویتی در جوامعی که با پدیده ناهمگونی قومی مواجه هستند، از خود بیگانگی و یا دوگانگی هویت رواج یافته و مردم این جوامع فرهنگ خویش را در مقابل فرهنگ‌های وارداتی، کوچک می‌شمارند. در همین راستا و برای مقابله با تأثیرات فرهنگی فراورده‌های ذکر شده، احیاء ارزش‌های فرهنگی جوامع از اهمیت فراوانی برخوردار است و می‌تواند منجر به ایجاد احساس وحدت و غرور ملی شود. در واقع، اگر همه گروه‌های جامعه بتوانند به شناختی درست از هویت فرهنگی خویش برسند و با توانایی‌های خود در این زمینه در بستر یک برنامه‌ریزی همه‌جانبه‌نگر حول محور مفهوم وحدت ملی آشنا و بهره‌مند شوند، به هویت اصیل و اصلی خود دست یافته و زمینه‌های آزادی و استقلال ملت خود را از نفوذ بیگانگان فراهم آورند. علاوه بر این، احیاء ارزش‌های فرهنگی جوامع، منجر به مقاومت در برابر جهانی‌شدن خواهد شد، بدین گونه که مردم یک جامعه احساس می‌کنند که به سرزمین، زبان و مذهب خود علاقه‌مندند و زمانی که با نفوذ و هجوم فرهنگ‌های بیگانه مواجه می‌شوند، در برابر آنها واکنش نشان می‌دهند. در آخر با توجه به مجموعه مباحث مطرح شده، به نظر می‌رسد تجمیع و تلفیقی از برنامه‌های ورزشی و تفریحی با تأکید بر ورزش‌های بومی و محلی، به عنوان یک ابزار مهم، می‌تواند نقش ویژه‌ای در احیاء هویت فرهنگی و اجتماعی اقوام مختلف ساکن در استان خوزستان داشته و در واقع با توجه مستمر و هدفمند به این بازی‌ها از سوی نهادهای مربوط و دست‌اندرکار، می‌توان ضمن ارتقاء سلامتی و تندرستی و افزایش سطح بهره‌وری، جامعه را از

آسیب و بیماری بحران هویتی که امروزه بحران فرهنگی و تعارض نسلی نشانه‌های بارز این آسیب‌ها هستند، درمان نگه داشت.

کتابنامه

۱. احمدپور، ا. (۱۳۹۶). نقش ورزش در ایجاد هویت ملی (رساله دکتری منتشر شده). دانشگاه تهران، پردیس منطقه‌ای، پردیس بین‌المللی کیش، ایران.
۲. احمدی، م.، تکاوران، س.، تکاوران، ط.، تکاوران، ا. و بهادران، ا. (۱۳۹۴). تهاجم فرهنگی و شیوه‌های مقابله با آن. کنفرانس ملی چارسوی علوم انسانی، شیراز.
۳. استرایی آشتیانی، ح.، اعتصام، ا. و ماجدی، ح. (۱۴۰۰). تبیین الگوهای کاهش آسیب‌پذیری هویت فرهنگی اجتماعی شهرک اکباتان تهران. *جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای*، ۱۱(۴)، ۳۴۱-۲۵۹.
۴. اصدقی، ی. (۱۳۹۸). تأثیر سرمایه‌گذاری اجتماعی و مشارکت اجتماعی بر توسعه بازی‌های بومی و محلی در شهرستان هشتروند (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه تبریز، ایران.
۵. اندام، ر.، عسگری، م.، و سلیمی، م. (۱۳۹۴). بررسی موانع توسعه بازی‌های بومی و محلی از دیدگاه دانشجویان. *پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی*، ۴(۲)، ۶۱-۴۹.
۶. آگاهی، ع.، و عباسی، ع. (۱۳۸۶). *درآمدی بر روابط بین‌الملل*. مشهد: انتشارات معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی.
۷. آمره، م. (۱۳۹۹). مفهوم هویت ملی از منظر جغرافیای سیاسی فضای مجازی. *فصلنامه مطالعات ملی*، ۲۱(۲)، ۱۷۴-۱۵۷.
۸. امیری، م.، و نوروزی سید حسینی، ر. (۱۳۹۴). *درآمدی بر روش تحقیق کیفی در ورزش* (چاپ دوم). تهران: دانشگاه تهران.
۹. پاپزن، ع.، آگهی، ح.، و شاهمرادی، م. (۱۳۹۵). مولفه‌های اصلی ورزش‌های بومی و محلی به منظور بهره‌برداری در توسعه پایدار روستایی. *توسعه محلی (روستایی، شهری)*، ۸(۱)، ۱۱۲-۸۹.
۱۰. پورطریق، آ.، رستگار، ی.، و معبدفر، س. (۱۴۰۱). برساخت هویت فرهنگی-بومی در بستر نسل‌ها؛ پژوهشی کیفی در میان سه نسل از شهروندان شهر بندرعباس. *جامعه‌پژوهی فرهنگی*، ۱۳(۲)، ۲۷-۱.

۱۱. جدیدی، س.، لیبی، م.، و قدیمی، ب. (۱۴۰۰). جامعه‌شناختی مولفه‌های هویت و تاثیر آن بر سلامت ورزش همگانی. علوم پزشکی رازی، ۲۸(۲)، ۱۰۳-۹۸.
۱۲. جوانمرد، ک. (۱۴۰۱). ورزش و بازتاب‌های اجتماعی از منظر مارسل موس. مطالعات راهبردی جامعه‌شناختی در ورزش، ۲(۴)، ۳۴۵-۳۵۸.
۱۳. چینی پرداز، ف.، محمدی، ا.، و چیت‌ساز، م. (۱۴۰۱). بررسی پدیدارشناختی چالش‌های هویت اجتماعی زنان شاغل در اقوام مختلف (مطالعه موردی: کلان‌شهر اهواز). جامعه‌شناختی سیاسی ایران، ۵(۱۱)، ۴۷۴۶-۴۷۶۲.
۱۴. داوودی، ع.، و رضازاده، آ. (۱۳۹۲). مدل‌سازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار پی‌ال‌اس. تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.
۱۵. دهوری، م. (۱۳۹۹). تاثیر فضای مجازی بر وضعیت انجام ورزش‌های بومی و محلی در شهرستان سراوان (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه پیام نور، ایران.
۱۶. ذوقی پایدار، م.، و فعلی، س. (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین گرایش به مد و مدگرایی با هویت دینی - ملی و هویت اجتماعی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه ایرانی ۹۳-۹۴. اولین کنفرانس بین‌المللی فرهنگ، آسیب‌شناسی روانی و تربیت بازيابی. <https://civilica.com/doc/649358>، ۲۱-۱.
۱۷. رحمتی، م.، و عباس‌زاده، م. (۱۳۹۴). توانمندی‌های ورزش روستایی، توسعه محلی و مشارکت اجتماعی (مورد مطالعه: کشتی گیله‌مردی). توسعه محلی (روستایی و شهری)، ۷(۱)، ۷۸-۵۹.
۱۸. زند، ع.، فرجی، غ.، و طاعتی کواریم، ع. (۱۴۰۲). تاثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر هویت اجتماعی و عملکرد شغلی کارکنان سازمان ورزش شهرداری تهران. پژوهش‌های کاربردی در علوم ورزشی و سلامت، ۲(۱)، ۱۳-۲.
۱۹. سرمد، ز.، بازرگان، ع.، و حجازی، ا. (۱۳۸۸). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری (چاپ هجدهم). تهران: انتشارات آگاه.
۲۰. سری نشریات چشم‌انداز فوتبال. (۹۹-۱۳۸۸). نشریه رسمی سازمان لیگ فوتبال ایران، ۲۲(۱)، ۷۷-۷۹.

۲۱. سلطان‌پور اشتبینی، ا.، عربستانی، م.، و ساروخانی، ب. (۱۴۰۰). شناسایی و اولویت‌بندی عناصر هویت فرهنگی در تکوین و پایداری هویت قوم ترک. *جامعه‌شناسی نهادهای اجتماعی*، ۸(۱۸)، ۸۹-۱۱۳.
۲۲. شعبانی مقدم، غ.، و مقبولی، س. (۱۳۹۲). رابطه بین ورزش و حفظ هویت فرهنگی دانشجویان ورزشکار. *پژوهش در ورزش‌های دانشگاهی*، ۳، ۹۲-۷۷.
۲۳. شیانی، م.، و احمدپور، خ. (۱۳۹۶). رابطه بین سرمایه اجتماعی و هویت اجتماعی بین شهروندان رشت. *رفاه اجتماعی*، ۱۷(۶۶)، ۲۵۵-۲۹۰.
۲۴. طاهرپور، م. (۱۳۹۵). تحلیل مردم‌شناختی، تحول فرهنگ ورزش سنتی کشتی با چوخه در شهرستان شیروان (خراسان شمالی). *سومین کنفرانس بین‌المللی پژوهش در علوم و تکنولوژی*، برلین، آلمان.
۲۵. عباسی مقدم، ح.، اسمعیلی، م.، و زرگر، ط. (۱۴۰۰). ارتباط مدل سبک زندگی، سواد رسانه‌ای و هویت اجتماعی در سازمان‌های ورزشی کشور. *فصلنامه علمی مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*، ۵۲، ۳۰-۳۹.
۲۶. فهیم دوین، ح.، و اسداللهی، ا. (۱۴۰۱). تاثیر فرهنگ حاکم در ورزش‌های آیینی-میراثی بر توسعه سرمایه اجتماعی جوامع شهری (مورد مطالعه: ورزش زورخانه‌ای و کشتی پهلوانی استان خراسان رضوی). *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۱۰(۲۹)، ۴۵-۶۶.
۲۷. قاسمی، ا. (۱۴۰۰). هویت فرهنگی در عصر جهانی شدن: همگرایی یا واگرایی. *پژوهش‌های مکانی-فضایی*، ۵(۲)، ۸۳-۹۶.
۲۸. محرم زاده، م.، و سیوان نوری، م. (۱۳۹۹). تاثیر سبک زندگی بر هویت اجتماعی از طریق اوقات فراغت در بین دانشجویان تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان. *دوفصلنامه جامعه‌شناسی ورزش*، ۶(۱۶)، ۱۸۸-۲۰۴.
۲۹. محرم زاده، م.، سیوان نوری، م.، و فتحی، ف. (۱۴۰۰). بررسی منابع طبیعی استان اردبیل با رویکرد شناسایی فرصت‌های مثبت توسعه ورزش‌های بومی و محلی براساس فرهنگ و سنت جامعه. *مدیریت دانش در ورزش*، ۱(۱)، ۱-۱۲.
۳۰. مرادی، ع. (۱۳۹۴). *هویت فرهنگی اقوام ایرانی و تاثیر آن بر هویت ملی و انسجام ملی ایرانیان*. مهندسی فرهنگی، ۹(۸۴)، ۱۲۹-۱۴۴.

۳۱. مشایخی فرد، س.، پورزمانی، ز.، و جهانشاد، آ. (۱۳۹۸). نقش میانجی ذهنیت فلسفی حسابرس بر تاثیر اعتماد اجتماعی و هویت اجتماعی بر قضاوت حرفه‌ای حسابرس. *دوفصلنامه حسابداری حرفه‌ای و ارزشی*، ۴(۷)، ۲۳-۶۲.
۳۲. معصومی، ح.، معصومی، خ.، و معصومی، غ. (۱۳۹۶). *ورزش‌ها و بازی‌های بومی و محلی استان مازندران*. چاپ اول. تهران: دانش پذیر.
۳۳. نیازی، م.، گنجی، م.، و فرقانی نوش آبادی، ز. (۱۳۹۵). بررسی عوامل اجتماعی فرهنگی موثر بر هویت فرهنگی با تاکید بر شکاف نسلی بین دانش‌آموزان (مطالعه موردی دانش‌آموزان دختر دبیرستان شهر کاشان در سال تحصیلی ۹۳-۹۲). *مطالعات میان‌فرهنگی*، ۳۰(۳)، ۹۳-۱۱۸.
۳۴. ویسیا، ا.، هدایت نیا، ز.، و غفاری پور، س. (۱۴۰۱). *بازی‌های بومی و محلی رایج در سراسر کشور*. چاپ اول. قم: انتشارات میراث ماندگار.
۳۵. هاشمیان فر، س. ع.، مرتضی پور، م.، یعقوبی، ک.، کرمی، م.، و قلی پور، گ. (۱۳۹۵). بررسی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری هویت اجتماعی نوجوانان چرام. *فصلنامه علمی پژوهشی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر*، ۱۰(۱)، ۲۵-۳۵.

36. Bouymaj, I. (2020). Globalization's impact on cultural identity: Empirical study on 1st and 2nd generation immigrants. *Department of Marketing, Strategy and Operation*, 1-83.
37. Brown, R. (2020). The social identity approach: Appraising the Tajfellian legacy. *British Journal of Social Psychology*, 59(1), 5-25.
38. Damanik, R., & Sinaga, W. (2021). The values of character in traditional games of the Simalungun society. *Budapest International Research and Critics Institute-Journal (BIRCI-Journal)*, 4(1), 1059-1069.
39. Davis, A. (2017). It wasn't me, it was my festival me: The effect of event stimuli on attendee identity formation. *Tourism Management*, 61, 484-500.
40. Genkova, P., & Grimmelsmann, M. (2020). Investigating interculturality in Germany by means of social identity, social distance, personality, and xenophobia. *Migration and Development*, 11(3), 314-333.
41. Hasan, H., & Baban, A. (2018). The relationship between sports and national identity in Europe in the 20th century. *Journal of Garmian University*, 5(3), 22-37.
42. Haslam, C., Haslam, S. A., Jetten, J., Cruwys, T., & Steffens, N. K. (2021). Life change, social identity, and health. *Annual Review of Psychology*, 72, 635-661.

43. Koschate, M., Naserian, E., Dickens, L., Stuart, A., Russo, A., & Levine, M. (2021). ASIA: Automated social identity assessment using linguistic style. *Behavior Research Methods*, 13, 1-21. <https://doi.org/10.3758/s13428-020-01511-3>
44. Kroger, J. (2019). *Identity in adolescence: The balance between self and other* (4th ed.). London & New York.
45. Li, Z., & Wang, P. (2021). Cross-boundary Hani (Akha) folk sports cultural exchange and its dissemination strategy. *Frontiers in Sport Research*, 4(1), 1-7.
46. McCourt, J. (2021). Native identity development through sport (Master's thesis, Queen's University, Kingston, Ontario, Canada).
47. McIntyre, L. (2021). How does belonging to a sports team affect mental wellbeing Utilizing the social identity approach in the context of a male adolescent rugby team (Master's thesis, University of Otago, Department of Psychology).
48. Obermire, K., Cohen, J. R., & Zehms, K. M. (2021). Audit committee members' professional identities: Evidence from the field. *Accounting, Organizations and Society*, 93(C), 1-19.
49. Perry, E., Mandy, W., Hull, L., & Cage, E. (2022). Understanding camouflaging as a response to autism-related stigma: A Social Identity Theory approach. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 52(2), 800-810.
50. Ran, Z., Kiki, K., & Christine, E. W. (2021). Social capital from sport event participation: Scale development and validation. *Leisure Studies*, 4(13), 38-52.
51. Stenishcheva, A. (2021). The relationship between the formation of the cultural identity of students and the level of education. SHS Web of Conferences, Peoples' Friendship University of Russia, 1-5.
52. Trung, N. S., & Van, V. H. (2020). Vietnamese cultural identity in the process of international integration. *Journal of Advances in Education and Philosophy*, Scholars Middle East Publishers, Dubai, United Arab Emirates, 220-225.